

**Venerabilis Bedæ Presbyteri Anglo-Saxonis, Doctoris
Ecclesiæ Vere Illuminati Opera Theologica, Moralia,
Historica, Philosophica, Mathematica & Rhetorica,
quotquot hucusque haberi potuerunt omnia**

In Vetus Et Novum Testamentum, Salvberrimis In Moysis Pentatevchvm,
Tobiam & Iobum, Libros Regum, Davidis Pasalmos, Parabolas Salomonis &
Cantica, Prophetas &c. explanationibus & Quæstionibus enodata:
Moralibus doctrinis & expositionibus in quatuor Evangelistarum Evangelia
illustrata: facundissimis ...

Sive Homiliæ In Dominicas Anni, Et Festa Sanctorum

Beda <Heiliger>

Coloniæ Agrippinæ, 1688

Sermones ad populum varii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72051](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72051)

SERMONES ALIQVOT VARIJ, IN VETVSTISSIMO

CODICE REPERTI, HACTENVS
nunquam excusi.

HOMILIA, QUÆ DICENDA EST IN
solemnitate sancti Wigberthi.

Audate & exultate in Domino, dilectissimi fratres, qui devotis mentibus ad solennia sancti Wigberthi convenistis, & Dominum Iesum Christum multimodis devotissimè laudibus collaudate, qui nunquam derelinquit sperantes in se: sed misericorditer nobis in hoc miserissimo mundi ergastulo constitutis, patronos pro nobis laudabiles intercedendum procuravit: quatenus per hos Christianæ religionis imbuiti, ferculisve satiati cœlestibus, spem cœlestium præmiorum jam habere possimus, si illuc corde & opere sequamur, ipse quoque Dominus noster Iesus Christus, omniumq; creator sanctus, omnes sanctos condidit, & nullus unquam per se fit sanctus absq; Dei largæ providentiæ. Ideo quippe, sicut in sacris legimus scripturis, ab Abel protomartyre, usque nunc glorificans sanctos & electos suos salutiferis in hoc mundo miraculis, qui mundialibus non fuerunt comprehensi illecebris, sed omni quidem conamine mentis & corporis rectè cogitando, atq; ab omni iniquitate se continendo, diabolicis efficacissimè resistebant suggestionibus: quapropter divina exuberante gratia confortes & haeredes sunt angelicis in cœlo sedibus, ubi nil ulterius desiderare queant, sed Domini Iesu Christi insatiabiliter visione ac consortio supernorum civium perficiantur. Et ideo, fratres charissimi, assumamus nobis divino suffragio arma & exempla illorum, qui per imaginabilem Dei adjuvamine fidem vicerunt regna transitoria, operati sunt iustitiam, adepti sunt promissiones: & sicut namque Dominus Iesus Christus veridica in Evangelio voce prædixit, *Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent patrem vestrum qui in cœlis est*: Paulus sanè egregius prædicator præmonuit, ita dicens: *Non habemus hic manentem in cœno mundo civitatem, sed futuram bonis operibus inquirimus*. Quamobrem namque oportet vos, qui sanctissimam Apostolorum fidem tenetis, ut in omnibus sagaci atq; infatigabili mente, quantum quiveritis, illos imitari studeatis; quia sicut legimus in sacris paginis, tantoque accensu fuerunt Apostoli amore Christi, ut neculo modo tormentis vel minis regum, nec non etiam persequutionibus infidelium ab illo poruerunt avelli: sed firma fide & opere vel indissolubili charitate unanimiter perseverantes, donec divina ab hoc mundo vocatione cœlestia scandere meruerunt. Quid enim dicimus de virginibus, quia humanis non sufficit ingeniis, de illis aliquid pro fragilitate carnis condignum scribere, vel imitari: quibus fuit una fides, immutabilis amor, charitas una: eratq; illis virginitas carnis, corpus intactum, virginitas animæ, fides incorrupta. Et ideo verè, quia fuerunt piis in Christo Domino studiis adornatæ, virtutum palmas coronæque dignis acceperunt in cœlo præmiis. De martyribus quoq; quid dicendum est, qui panniculis despectisq; vestibus, corpora ad tormenta tradiderunt terrestria, quantum Deum dominatorem omnium habere, & cum illo æternaliter regnare metuerint. Respuerunt florigeros huius mundi flores cum fallacibus curis, quæ homines insipientes commentis suis ludificant, totisq; viribus Dominum Christum dilexerunt: & propter hoc in cœlestibus thalamis regnat cum confessoribus (ex quorum collegio iste Dei famulus est) vel etiam omnibus sanctis. Legimus in divinis historiis cœlestia scandere: de quorum scilicet omnium sanctissima vita aliquid nobis imitandum est, in quantum humana suppetit fragilitas: quia ad imaginem

Dei facti sumus, sicut & illi: & ideo siquidem altithrono Deo nostras impollutas imagines reddere debemus, sicut alibi dicit, *Imago Cæsaris reddatur Cæsari, imago Dei reddatur Deo*: si non in comparatione illorum luculentam pro sanctitate habemus vitam, tamen quippe in desperationem quæ periculosa est, cadere, Domini adminiculo non debemus: quia universæ viæ Domini misericordia & veritas suo sine distinctæ sunt. Etenim omnipotentis benigna atque ineffabilis voluntas, nihilque discernit, nisi illud quod iustissimè convenit. Nemò verò de suprà memoratis sanctis tam doctus fuit, qui summa non indigerit misericordia: non enim ita ulli divinorum bonorū sufficiunt augmenta, ut non temper amplius superbit, quod mens armata divinis suffragiis, & intelligendū desideret, & gerendum. Quamobrem nemo de magnitudine iniquitatum suarum desperet, sicut alibi dicit, *Nolo mortem peccatoris, sed ut convertatur, & vivat*. Sed tamen videlicet acceleranda sunt medicina: conversationis ad Dominum, ne tempus correctionis atq; emendationis pereat tradita te atq; negligentia: quia nemini nostrum ultima dies nota est. Ideoq; viridicis Pauli sententiis aures cordis accomodemus, ubi dicit: *Abstinemus ergo opera tenderarum, & induamus nos arma lucis: sicut in die honestè ambulemus*. Nulla enim Domini nostri Iesu Christi opera misericordiæ vacat: quando homini & indulgentia consulit, & castigatone: & misericorditer providet temporalem auferentem, ne æternam iuste inferat ultionem. Ideo verò nemo in huius vitæ itinere torpeat, ne in patria amenissimum perdat locum: idcirco qui Deum bona quarit voluntate, in quo est summum bonorum omnium, cuncta iuxta se bona perfectaque continens, Nil namque aliud quarit, nisi sempiternum in cœlo gaudium. Queramus ergo Dominum, sicut iste beatus Dei famulus fecit, & propter hoc coram Deo & hominibus honoratur. Queramus illum armis, cum quibus eum invenire possimus: Deum diligendo, proximumq; amando, elemosynam dando, Ecclesiam continuis orationibus frequentando, armisq; semper diabolicis Domino donante resistendo: quia etiam per varios casus mortalis vitæ, quasi mundi orbita cucurrit. Nemo in hac vitæ gaudia habet certa, sed ab initio mundi usque huc multi devierunt per ignorantiā: quia inter multa turbulenta & fallacia Deum nosse & amare difficile est. Propter hoc faciamus sicut Propheta dicit: *Quarite Dominum dum inveniri potest, invocate eum dum prope est*. Derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitationes suas, & revertatur ad Dominum, & miseretur ejus. Quarite igitur bonum sine fine bonum, & persistite reperto: quia veram etiam beatitudinem in summo Deo sitam esse necesse est, cui contradici nullo modo potest. Neq; enim fas est homini cunctas divinæ operæ machinas vel ingenio comprehendere, vel explicare sermone. Veniet tempus quando quæ hunc specie gerimus, rerum veritate capiamus. Hæc verò strictim breviterque attingimus: cæterum quid feliciter, quid vè salubrius, quam servire Deo, qui mundum tantis gubernaculis regit, & omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire: quatenus sanè cum generalis advenit dies, omnes læti pro bonis operibus, & Dei suffragio protecti, æternam beatitudinem una cum sanctis suis accipere mereamur.

HOMILIA LECTIONIS
eiusdem.

Restat igitur adhuc aliquid de beato Wigbertho brevi sermone narrare, qui tantis in hoc mundo beneficiis, omnibusque Christianis claruit, ut merito totus Christianus populus summa veneratione de solennitate illius gaudeat: maxime namque nos, qui in sum apud Deum patrociniū hîc & in futuro confidimus; credimus siquidē illum in præsentia Domini nostri Iesu Christi omnia posse impetrare, de quibus illum piis devotisque poscit precibus, dum tanta in præsentia populi miracula, sicut sæpe audistis, pro ejus laudē nobilitavit. Videtis ergo fratres charissimi, quanta humano generi gloria est,

Deum

Deum devota mente sequi : qui nunquam in tribulationibus derelinquit sperantes in se, sed omnes qui pro amore illius florentem despiciunt mundum, æternis in cælo gaudiis honorificè sublimat; sicut ipsa veritas testatur, dicens, Qui autem diligit me, diligitur à patre meo : & ego diligam eum, & manifestabo ei mei sum. Paulus quoque Apostolus de diligentibus Deum dixit, *Quod oculus non vidit, nec auris corporis audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus diligentibus se.* Erat quippe vir iste sanctus Wigbertus, sicut sacra fama narrat, omni dignitate præclarus, corde pro Dei amore latus, moribus semper compositus, in omni opere Dei strenuus : ejus verò secreta conversatio in vigiliis & orationibus, vel etiam in jejuniis, in sanctitate vitæ, & signorum ostensione intelligi datur. Charitatem siquidem assiduus labor ostendit, quem quotidie pro Christi nomine sustinuit. Semper enim per omnes dies vitæ suæ in divino proficiens opere, Deo omnipotenti amabilis pro proximis operibus, & omni populo placabilis. Ab infantia enim cuncta quæ habere potuit, ad pietatis opus largiffimis manibus tribuens : ut Christum pro nobis factum egenum, egens ipse sequeretur. Quis enim tam loquax in lingua, ut sigillatim omnia mirabilia vel beneficia, quæ per illum Deus operatur, assiduus explicare valeat verbis ? Non enim de crastino cogitans, sed semper secundum Evangelium, de Dei confidens clementia, omnes ad se venientes æternis pascibat ferulis: nullum scilicet in sua despiciebat angustia, sed semper divino mæstos reficiebat solamine, fraterno suffultus amore : cunctique propter Deum prodesse satagebat, mente videlicet, & corpore ad sublimia erectus. Hospes & inops in mundo fuit: quamvis namque terrenis nutritus esset ubus, totiq; semper viribus cælestia tractabat, quamobrem scilicet cum Domino æquissimo, nec non & cum omnibus in cælo habitantibus æternaliter coronatur, ubi nunquam potest gaudiis fraudari, cui Christus ipse est gaudium. Idcirco quippè nos quantum divina suffragante gratia poterimus, illum totis viribus imitari studeamus, uti talia in cælestibus præmia acquirere non poterimus, saltem aliquo in cælo refrigerio non privemur. Habemus ergo arma justitiæ, sicut ille Dei famulus tenuit, Deum diligendo, proximumque sine simulatione amando, charitatem & pacem cum omnibus habendo: quia Christianæ perfectionis est, pacificum esse cum suis inimicis, spe correctionis, non contentu malignitatis, humilitatem & patientiam corde & opere ostendendo: quia malignus spiritus superbus hominem primum superbiemtem deduxit ad mortem, Christus quoque humilis hominem obediemtem reduxit ad vitam. Simus namque pietatis & Christianæ religionis amatores, misericordes, ad bonum opus unanimes, concordiam, quæ est custos virtutum, firmiter custodientes, sicut alibi dicit, Cavete ergo viri ne sit in vestris mentibus sententia discors: quod sapimus, conjungat unus amor, quod vivimus & intelligimus, uno eodemq; consuetudine firmum est dissociabile, & nil est in hominibus Deo placitum sine pace, nec munus amplissimum ad aram. Similiter etenim & contrario divinis armati suffragiis, fugiamus arma diaboli, id est, superbiam: omnia enim vitia in malis operibus tantum valent, sola superbia in perfectis rectisque factis cavenda est: quia sine dubio frangit Deus omnem superbiam, & semper superbis resistit Deus. Postea quoq; toto nisu vel affectu cavenda est ebrietas, quæ est radix omnium mortalium ad peccandum. Iram videlicet fugimus, quæ sapissimè stomachando in proprium cadit luctum. Luxuriam & avaritiam, Deo donante, à nobis quasi venenum expellimus: luxuria verò malefuda, mellisque sapore damnat in penas in corrigibiles; nil namque in moderno tempore omne genus humanum tam miserabiliter devalat, quam avaritia. Odium ergo & invidia à nostris cordibus respuimus, quia omnino non concedet Christianum, ut imaginem Dei in odio habeat: sed tamen in malis odimus profus malitiæ, & diligimus creaturam. Discordiam quoq; & fraudè divinis munificentis adjuti fugimus, nilq; boni potest esse,

ubi fraus & discordia regnant; putet autè de his longius disputare. Omittimus malas Domino adjuvante Syrenas, quæ hominum mentes assuefaciunt morbo, non liberant: tenemus illas virtutes, in quibus est sola sanitas, & æterna felicitas, Ideo que dilectissimi fratres, scitote, quia in maxima egestate sunt divites in hoc mundo, justitiæ & veritatis opes non habentes: qui autem altithrono Domino fideliter serviunt, ea bona inveniunt, quæ nullatenus perire possunt: parva enim sunt præsentis seculi bona, in comparatione futurorū bonorū; potest ergo unusquisque homo coactus dimittere temporalia bona, nunquam verò nisi per negligentia & incuria perdit æterna: quamobrem qui triumphali Christi signo signati estis, & Domino opitulante vultis accipere superare vitam, in qua nil est aliud nisi seductiones & infestationes, diligite semper moribus & operibus, quod verus amator Christus jam habet: fervent enim mundi amatores pro damnis, proq; pestiferis lucris: idcirco namq; quia mundus amaritudine & casu totus plenus est, & fluunt gaudia falsa. Appropinquate Deo bonis operibus, & appropinquabit vobis: *querite illum non sicut, sed veraciter. & invenistis illum.* Nullus obsecro dubitet in fide, nec de venia largitione hæret, nec de piæ petitionis effectu: quia quanto fiducialius & benignius Deum deprecamur, tanto citius exaudiri mereamur. Fides enim omnibus bonis abundat, sicut in Evangelio ipse Salvator ait, *Omni enim qui cum fide petit, accipit: & qui quarit, invenit, & pulsanti aperietur, & iterum, Omni habenti dabitur, & abundabit: ei autem qui non habet, & quod habet, auferetur ab eo.* Habemus igitur multa in divinis paginulis exempla patrum nostrorum, habemus etiam ante oculos exempla certissima, sicuti hujus sancti viri, cujus hodie festivum celebramus diem, qui patriam cognitionemque, & amicos seculares fervente fide, pro amore Dei dereliquit, terrena contempit cum pompatis laudibus, ut cælestia conquerere. Despiciamus quoq; Domino suffragante mundum, & amemus cum præceptis ejus creatorem nostrum, quatenus per præsentia bona quæ agimus, ad gaudia æternæ felicitatis pervenire valeamus, præstante Domino nostro Iesu Christo, qui patriam virtute trinus & unus vivit & regnat in secula seculorum, Amen.

IN NATALI SANCTÆ SCHOLASTICÆ Virginis, Matth. 13.

In illo tempore dixit Iesus discipulis suis parabolā hanc: Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro. Et reliqua

BEDÆ PRESBYTERI DE
EADÉM LECTIÖNE.

Lectio sancti Evangelii fratres charissimi, quam modo vestra charitas audivit, magnum humanis mentibus cæleste patefecit arcanū: monstrans nobis quod ipse, qui conditor est omnium Deus, ipse etiam sit nostræ salutis redemptor. Nam dans sæpius parabolicè disciplinis à turbis sequentibus documenta virtutū, aliquando clausus dabat dogmata dictis. ut Propheta dicit: *Aperiam in parabolis os meum, loquar propositiones ab initio seculi:* ostendens quod ipse sit vera sapientia patris, per quem omnia creata consistunt: dicente Salomone, *Ego in altissimū in habitabo, & thronus meus in columna nubis.* Nam patefieri volens, quantum humanū sua pietate dilexerat genus, pro quo deitatis suæ gloriam exinaniscens, formam nostræ conditionis sumere non desepxit. Idcirco multis figuratè modis humanam similitudinem sumpsit, ut ipse ait:

Simile est regnum celorum homini negotiatori, querenti bonas margaritas. Optandum nobis est primitus humili prece, ut ille qui ausum loquendi non denegat, quiq; promissit, *Aperi os tuum, & ego adimplebo illud,* ipse mentis nostræ ligamina solvens, ad loquendū suæ gratiæ tribuat incrementum. Inquirendum namq; primitus est, quis iste negotiator sit tantus, qui non aliud nisi bonas margaritas emere cupiens, speciem sibi cōtulit cælestis negotiatoris.

Quis enim iste: quis verus esse poterit, quam Christus Dei filius, qui cum Deus sit immutabilis, formam nostræ servitutis suscipere non despexit, ut Propheta dicit: *hi in terris visus est, & cum hominibus conversatus est. Et vidimus eum non habentem speciem, neq; decorem, hic peccata nostra tulit*: & qui est ante secula Deus, negotiator pro nobis factus est in fine seculorum: ut qui cuncta bene creaverat, humanis vitiis perdita cernens, non aliter profectus, nisi suis negotiis nos reparare providit. Nam quantum de primi hominis damno doluerit, quod paradisi gaudia amiserit, ipsa vitæ nostræ aperte reconciliatio monstrat, quam non auro terræ vena sublato, quod Arabs mittit, & Indus, quod fures custodiunt & furantur: sed animam suam immaculatam pro nobis ponens chirographum nostræ mortis destruxit: & tantis humilitatibus speciem gloriæ suæ exinanivit, ut non solum filium hominis se dicat, cum sit per omnia Deus, sed etiam ut Psalmista dicit, profectus, *Sum vermis, & non homo: opprobrium hominum, & abjectio plebis*. Idcirco non solum sensibilibus, sed etiam insensibilibus creaturarum, formam suæ divinitatis voluit comparari. Nam nunc sol justitiæ, nunc Angelus testamenti, nunc sponsus procedens de thalamo, nunc pastor bonus, nunc ovis sine voce, nunc agnus innocens, nunc leo de tribu Iuda, nunc & vitis vera, & lux mundi, lapis angularis, nec non & vermis, & ostiū dici voluit: & ut Deo patri nos reconciliaret, etiam negotiator est factus. O Domine, quis hoc dicere auderet, nisi tu dixisses, quin nunquam falleris, qui veritas vera es, qui sapientia perfecta es, in quo nihil potest esse, nisi summum bonum, quod regnum sit simile cælorum homini negotiatori: cum illud sit sine avaritiæ culpa, hic verò semper ambitiosis lucris negotia exercens: ut illud Salomonis, *Malum est, malum est, dicit, omnis emptor. & cum recesserit, tunc gloriabitur*. Et hoc respuens Psalmista dicit, *Quia non cognovi negotiationes, introibo in potentias Domini*. Cum & negotiatorum mos sit, circuire nundinas, fallere mercatores incautos, decipere sacramentis simplices: vilius emere, carius vendere, variis deceptionibus multos subvertere, & quod peius est, ut Sapientia dicit, *Latanatur, cum malefecerunt, & exultant in rebus pessimis*. Et illud Psalmista. Veruntamen vani filii hominum, mendaces filii hominum in statibus, ut decipiant ipsi de vanitate sua in idipsum. Videamus quid sequitur.

Quærenti bonas margaritas. Verè, ecce regni cælorum bonus negotiator: nam unde dubitari prius poterat, nunc mens facta est certa. Nam sit non bonas quæreret margaritas, regni cælorum mercator non esset: ubi nullus nisi bonus invenitur: ubi nullus intrat, qui pecuniam suam dat ad usuram, & munera accipit super innocentem. Scrutandum nec non est, de quo regno cælorum Dominus dixerit, dum duobus modis intelligi potest. Nam aliud est regnum cælorum, de quo dicit Psalmista, *Cælum cæli Domino, terram autem dedit filijs hominum*. Et illud, *Cælum mihi sedes est, terra autem scabellum pedum meorum*. Hoc verò à diebus Joannis Baptistæ vim faciendo poterit obtinere, qui quis illius regni fecerit justitiæ fructus. Aliud namque est, quod sanctæ Ecclesiæ typum tenens, bonos malosque una retinet caritate: justos, ut perfectos mittat ad Christum, injustos, pietatis patientia ut revocet ad salutem. Certè isto in regno decem virgines sunt: quinque sapientes, & quinque fatuæ: illæ suis lampadibus oleum habentes, id est, sancti spiritus dona: fatuæ non habendo, alienum emere inquirunt. Illæ cum sponso in gaudium intrant, istæ à janua exclusæ, horam neque diem suæ sciunt salutis. De hoc verò in Evangelio dicit, *Mittis Angelos suos, & colligent de regno ejus omnia scandala*. In hoc verò etiam Noë in arca manens, quæ est sancta Ecclesia, munda & immunda animalia nutrit. Sequitur:

Inventa autem una pretiosa margarita, dedit omnia sua, & comparavit illam. Ecce enim qui multos quærebat, unam emittit: ut in Evangelio, *Multis sunt vocati, pauci vero electi*. Unam comparavit etiam, & pretiosam: illam inquam, de qua in Canticis canticorum dicit, *Vna est columba mea, perfecta mea, & macula non est in ea*. Ecce enim quæ facta in

Evangelio margarita, in Cantico efficitur columba: & quæ ibi est pretiosa, hic facta est perfecta. Quia sancta Ecclesia margarita est per maiorem bonæ operationis, ut Dominus dicit: *Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant vestra bona opera, & glorificent patrem vestrum, qui in cælis est*. Et columba est per simplicitatis naturam, Domino dicente: *Estote prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbae*. Verè pro hac omnia Christus dare dignatus est sua, id est, animam & sanguinem, & sic emere illam. Hæc est sancta Ecclesia in terris, hæc est Hierusalem sancta in cælis, ornata omni lapide pretioso: in cuius portis Apostolorum nomina & margaritæ fulgent, cujus & per omnes vicos ab universis Alleluia canitur: quæ non oculata fenestris solem inquiri, qui diurnis fulget in horis, ut canas frugum faciat aristas, & variis tota depingat floribus arva, & nunc eo occurrit in arcem nunc, tenet occiduas umbras. Nec illa est Hierusalem, quam Dominus videns flevit super illam, cujus & sempiternas prædicat ruinas, quamq; devalavit tyrannus, & celsa stravit moenia terris: sed illa quæ vera est visio pacis, de qua Psalmista dicit, *Hæc requies mea in sæculum sæculi: hic habitabo, quoniam prælegi eam*. Nam hujus lumen non solis est jam dicti, sed illius qui nescit occasum, ubi splendor & templum Deus est, & agnus. Sed dignum est in his altius aliquid explorare. Nam quid potest esse verius, quam ut ista margarita sit, quæ tanta veniente, tantoque nitore placeat, ut omnia tradantur ejus in comparatione: foris ista est hortus conclusus, fons signatus, porta clausa, quam Propheta intuens dicit: *porta hac clausa erit, & non aperietur, & vir non transiit per eam*: quia Dominus Deus ingressus est per eam, & erit clausa. An fortassis ista est, de qua Psalmista dicit, *Astitit regina à dextris tuis in vestitu deaurato, circumamicta varietate*. Et quare hoc? quia concupivit Rex speciem tuam, idcirco *quia macula non est in te*. Verè hæc est regina tota pulchra, immaculata: idcirco hanc elegit Dominus in hæreditatem tibi, de qua etiam carnem sumere non despexit. Et videamus quid sequitur:

A dextris stat regina: quia vitæ quæ à dextris sunt, novit Dominus: *In vestitu deaurato, circumamicta varietate*. Hæc varietas reginarum est cultus, qua diversitate operum præcellat cunctis, non colore vel flamine, quod seres mittunt foras: sed quæ virtutum operum fulget in actu, nec pingitur coloribus fucis, nec croceis arte depictis, sed est factis variata figuris. Quia dum Abel munus, dum Abrahæ obedientiæ fidem, dum Isaac hostiam, dum Iacob titulum oleo unctum: dum Joseph cernium venundationem, dum Loth hospitium, dum Melchisedech sacrificium, dum David stratum cilicium, dum Zachari decimas, trium puertorum caminum, nec non & Prophetarum vaticinia, Apostolorum martyrumque cruoris ruborem, virginum candoris ruborem, confessorum documenta salutis: quid in his aliud, nisi varietas fulget? Hæc Paulus varietate micat cum dicit, *Qui nos separabit à caritate Christi? tribulatio, an angustia, an fames, an nuditas, an periculum?* & illud, *Ter virgu casus sum, semel lapidatus sum, ter navis fragum pertuli, & reliqua*. Et Petrus, *Obedire oportet Deo magis quam hominibus*. Hæc denique varietate operum aeternorum omnes sancti fulgent, ut sol in regno patris Dei.

His breviter prælabatis fratres charissimi, quia beatæ Scholasticæ natalitia colimus, libet de ejus vitæ meritis aliquid de vita beatissimi Benedicti huic opusculo introducere, ut quantæ excellentiæ sanctitatis fuerit, silentio non tegatur. Sed primitus omnipotenti Deo preces mitemus, qui omnia in sapientia fecit, ut ipse donare dignetur, quia dignatus est dicere, *Qui sicut, veniat & bibas: & De ventre ejus fluent aqua viva, ut cepta sic dignè prosequamur, ut tantæ festivitatis pertineat ad honorem, & vestræ charitati præbeat incrementum: Soror namq; ejus Scholastica omnipotenti Domino ab ipso infantia tempore dicata, ad eam semel per annum venire consueverat. Primitus quidem virtutem tanti nominis inquiramus, ut suo decore oratio decurat. Scholastica enim à schola derivatur, quæ est sapientiæ nutritrix: ab ipsa autem omnis doctrina sapientiæ surgit, ab ipsa virtutum omnium norma con-*

crefcit, & tota virtus animæ proca fit ad difcendum bona & mala, ut recto limite currere poffit viam falutis, qualiter peritura mundi defpiciat, cœleftia femper manfura concupifcat, ne oberrans bonum ducat pro malo, malum pro bono; tenebras pro luce, & lucem pro tenebris; amarum pro dulci, & dulce pro amaro, & difcernere poffit, quæ virtus fit fpiritus, quæ carnis, ne indifcretè cuncta peragens, ibi bonū eligere fperet, ubi tota eft malitiæ norma: ut eft illud, *Qui non fuerit difcipulus veritatis, erit magifter erroris*. Sed videamus, quis hujus tantæ fororis poffit effe germanus per omnia. Benediçtus non folùm nomine, fed & opere: non folùm in terris, fed etiam in cœlis. Ifta non Philofophorum fchola Scholaftica facta, fed Chrifti, mundi ludibria ab infantia fugiens, cœleftem fibi fponfum aptavit: ifte verò à pueritiâ lux tempore abrupta victiorum, & literarum mundanarum Romæ ftudia cernens, fenili corde eum quem in ingreffu mundi pofuerat retraxit pedem. *Quam felix Nurfæ tellus, tales quæ mittit alumnos*: Nam Canopica regna aurea mittunt tyrannos. Tu Chrifto proles fuper æthera dignos. O felicia tantæ viscera matris, quæ tali germine foboles mundo dedere, i. benediçtionis, & fapientia! Verè ifta eft illa fertilis gleba, quæ fumpto femine aliud centefimum, aliud fexagefimum fructum produxit. Sed cur femel in anno fancta foror veniebas? forfitan longitudine itineris à tua tenera planta formidabatur an munus parabas quod ferres? an forfitan tantum, & femel in anno fecundabat bonus frater rore verbi cœleftis, ut madefacta mentium prata fufficeret ad incrementū falutis: an in mēte habebas illud Salomonis, *Prohibe pedum tuam de domo proximi tui, ne forte fanatus oderis te?* & illud, *Mel invenifti fili mi, comede quod fufficit tibi, ne forte fatiatus evomas illud*. Sic fic agant omnes forores, non denlis greflibus fratrum limina frequentent, non carnalia bafia requirant, non ineptas refonent fabulas: non munus deferant tantum, quod tela depingit, vel magiftra manus adornat: non olfactoria, non variorum placentas faporum, fed cum Scholaftica facta Benediçti fratris requirite fcholam, ut magis cibo cœlefti, quam dono terreno fatiati, reverti ad propria queatis. Sequitur.

Ad quam vir Dei non longè extra januam in poffeffione monafterii defcendebat. Quam fanctus, quam pudicus, quam difcretus acceffus: ut fragilis fexus non laefceferet, obvius frater occurrit, ne fortè labor itineris frangeret mentis devotionem: an illicitem cernebat, ut in tantilimen cœnobii calcari fœmineo pede debuiffet? an forfitan fecularium latratus vitabat, qui bonos monachorum mores canino more devaftant, & hoc credant in illis, quod fuis malis actibus agere non recufant? Efti hoc de tanto patre fperare illicitem effer, de tenerioribus difcipulis inflato gurgure criparent cachinnos. Idcirco non in fecularium fed in propriis poffeffionibus defcendebat pater almifcus. Sequitur:

Quadam verò die venit ex more, atque ad eam cum difcipulis venerabilis ejus defcendit frater. Ex more enim venit, quia ex bona confuetudine mentis appropinquaret, & fide non ficta. Quam fanctus acceffus, quam fanctus adventus, quam pius curfus, qui magis amore mentis currebat ad Chriftum, quam devotione pedum ad fratrem, immò & ad Chriftum fratrem. Nam & ipfe dicit, *Si quis fecerit voluntatem patris mei qui in cœlis eft, ipfe meus frater, foror & mater eft*. Sed quali devotione ifta curat, Pfalmifta dicit, *Sicut cervus defiderat ad fontes aquarum, ita defiderat anima mea ad te Deus*. Sed quare Pfalmifta metaphoricè cervi propofuerit mentionem, ut ita currat anima ad Deum, ut cervus ad fontem, non vacua myfteriis manent; nunquid folus cervus & non columba, turtur & paffer fontem requirunt? Sed aliter cervus, aliter columba ad fontis amnem recurrunt. Iste curfus pedum, ifta aërio volatu defcendit; ifte infecutus frequenter arte venatorum laffabundus currit ad aqua, hæc verò infatigata folita accedit. Quod fi myfticè penfare volumus, invifibilis anima vifibilis animalis habet formam, quæ uno curfu fatigationis, hic pergit ad fontem terrenū, hæc ad fontē cœleftem: ifte fatigatus vocibus canum, ifta confecuta fpiri-

tibus malignis, pro quo ad fontem illum currendum eft, qui eft tons vivus, puteus domus Iacob, ex quo aquæ venæ falientis ebullit in vitam æternam. Certè tanta foror, tali fide venit ad fratrem: Nam aliter æger, aliter fofpes ad medicum vadit: ifte ut fanus fanum vifitet, ifte in fanquentem fanus procuret. Nam & ad fontem aliter fciens feftinat, aliter crapulatus à vino. Ifte ut haufto refocillet mentem, ifte ut recto itinere inficiens pergat. Soror verò ifta in tanto fratre ambas gratias cernens, fapiente pede infatigata venit: prius, ut fana fanum vifitet: fequenter, ut ægram non corpore, fed mente curet documento falutis: quia nec ipfa atra munda funt in confpectu Dei, & fecundum Apollolum, nec infans unius diei. Sequitur:

Qui totum diem in Dei laudibus facrifque colloquiis ducentes, incumbentibus jam noctis tenebris, fimul accipere cibum. Beata talis vifio parentum, præ oculis habentes Domini præceptum, *primū quærite regnum Dei, & iuftitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis*. Beata talia fercula, ubi prius ponitur panis Angelorum quàm hominum, & ubi prius refocillatur mens quàm venter. Nam hic reponitur cibus, qui placere poffit menfæ cœlefti: ibi verò efcia manet, quam indigeries corporis mitti. Et beatus fermo, qui toto diei fpatio protelatur laude divina, & qui à primo lucis ortu ufque ad occafum, alternatim recipiuntur prædicamina facrofancta. Sequitur:

Cum que adhuc ad menfam confiderent, & inter facra colloquia tardior fe hora protraheret, eadem fanctimonialis fœmina foror ejus eum rogabat dicens, *Quæ te ne ifta nocte me deferas, ut ufque mane aliquid de cœleftis vitæ gaudiis loquamur*. Ad menfam fedent, cibum fumunt, uno dente caritatis ruminant panem, & colloquia facra, ut unum effer os, quo terrenum panem frangerent, & cœleftem. Nam venter plenus cibo, mens erat adhuc jejuna verbo falutis, idcirco quafi famelica rogat, ut divinis cibariis mentem fatiaret per jucundus cœleftis ut que in lucem, ut qui fuerat luce diei magifter, fieret etiam inter tenebras doctior herilis. Sequitur:

Cui ille refpondit, *Quid eft, quid loqueris foror? manere extra cellam nullatenus poffum*. Ecce percontatur frater fororem, magifter difcipulam, fanctus fanctam, quafi non fciens, quid dixerit foror. Sed ifta inquisitio magis irafcentis eft, quam interrogantis, dum bene pater audiffet, quod foror rogaverit. Tanquam fi diceret: *Non bene eft hoc quod rogas, ut infolitus extra cellam maneam, quod implere minimè poffum*. O fanctitatis amator, quare germanæ denegas, quod etiam extraneis præbes? fed hoc religio faciat, non caufa doloris. Scis Domini præceptum, *Qui diligit patrem, aut matrem, aut fratrem, vel fororem plus quam me, non eft me dignus*. Ideoque ad affuetum recurrit orationis locum, ubi magis Deo, quàm forori folitus adhæret. Sed præfumentis voce dicimus, *Nunquid non Deus hic eft, ubi bona foror facramenta Dei perquirat: cum ipfe dicat, Ubi duo vel tres congregati fuerint in nomine meo, in medio eorum fum?* Ecce non rogat, ut longo te tempore cernat more parentum, fed unius noctis fpatium pofcit, quo præbeas colloquia facra. Quàm dure attendis fanctæ frater, preces fororis, ob tuæ caufam facræ religionis, ifta bene quærit, ut à te habeat: tu fimiliter ut redeas: ifta fide, tu fide; ifta amore Dei, tu pariter ut ifta: ifta ut cum forore in prædicatione tempus noctis exolvat, tu ut cum fratribus folitas Domino referas laudes. Sed quis è duobus melius, fequens fententia monftrat. Tantaverò erat cœli ferentitas, ut nulla in aere nubes appareret. Verè nulla nubes effe potuit, ubi erat lux vera, *que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum*. Sequitur:

Sanctimonialis autem fœmina cum verba fratris negantis audiffet, infertat digitis manus fuper menfam pofuit, & caput in manibus omnipotentem Dominū rogatur declinavit. Dic virgo beata, cujus te fchola docuit, quæ contra magiftrum fententiam proponis? Nunquid nō dicit: *Perfectus omnis difcipulus erit, fi fit ficut magifter ejus?* & in Evægelio, inquit, *Nefciat finiftra tua, quid faciat dextera*

*tua: & tu ambas manus innectis? & illud, Mittite in dexteram navigij rete, & tu utroque latere rectè immergu: Ille à dextris oves collocat, tu etiam in sinistra: Psalmista hinc à dextris ponit dicens, Dicit Dominus Domino meo, sede à dextris meis: nec non, Dexteram Domini fecit virtutem, dexteram Domini exaltavit me. Et in Cantico, Dexteram tuam Domine glorificata est in virtute, &c. Et tu ista derogans, non solum manus implectis, sed etiam digitos inferis? Dominus dicit in Evangelio, Tu autem cum oraveris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio ora patrem tuum: & tu ad cenam sedens, ante humanos oculos preces lachrymasque fundis? Sed quam laudanda sunt tua facta, o sanctissima feminarum; quid tu in conclavi facis, quando talia patenti caelo peragis? Nam idè tibi una est dextera lævaq; pars, quia fabricam attendis illius, qui nullam habet finitram: ut dicit, *Vidit Deus cuncta que fecerat, & erant valde bona.* Et in Cantico canticorū: *Lava ejus sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me.* Et in Psal. *Manus tue fecerunt me, plasmarer me.* Et illud in Cantico, *Manus mea stillaverit myrrham.* Hac quippè auctoritate, quam pulchra tuar manus complexa consistunt, super quas caput reclinans, imbrem cœlestis lachrymans effudit. Sed quod caput? Apostolus dicit, *Caput mulieris vir, caput viri Deus.* Nam cujus viri, nisi illius, undè Propheta dicit, *Vir oris nomen ejus?* Ecce ille qui pro salute omnium in cruce inclinato capite tradidit spiritum, suo capite nunc tuas declinavit in palmas, ut sui mysterii, quod mente quærebatur arcanum, tibi maneret ab aëtris: quæ tantum inferis digitis egisti miraculum, quid faceres, si palmas extendisses ad preces? Cùmque levaret de mensa caput, tan.æ coruscationis & tonitruum virtus, tan.que inundatio pluvie erupit, ut neq; venerabilis Benedictus, neque fratres qui cum eo aderant, extra loci limen, quo confederant, pedem movere potuissent. Quam novâ miracula mundo, quam cunctis laudanda præconia fecit! ubi nulla erat umbra nubis, aer intonat clamoribus omnis, & densa tonitrua sonant, ubi nullius erat concussio venti. Nam unus fons oculorum, & mensam rigabat lachrymis, & æther imbribus arva. Stet nunc sancta charitas fixa, stent immobiles pedes fraterni: quod foror poscit, non denegat dilectio fratris: da volens, nolens, pernox sacra colloquia pater. Ecce ista præceptum Domini complet, *Petis ut accipias, quæris ut invenias, pascas ut aperiasur ei.* Quid petit, ipsa dicat; ut usque mane aliquid de cœlestis vitæ gaudiis loquamur. Nam idè descendisti obvius, ut ista dona proferres: perforce quod cepisti. Nam non initio præmium extat, sed in fine operum bonorum. scitico è superis fudit Dominus imbrem, ut tu non deneges prædicaminum amnem. Verè non poscit munus caducum, sed regni cœlestis expetit lucrum. Sequitur: Sanctimonialis autem femina caput in manibus declinans, lachrymarum fluvios in mensa fuderat, per quos serenitatem aëris ad pluviam traxit: nec paulò tardius post orationem inundatio illa secuta est. Sed tanta fuit convenientia orationis & inundationis, ut de mensa caput jam cum tonitruo levaret, quatenus unum idemq; esset momentum & levare caput, & pluviam deponere. Quam bonus Deus Israel rectis corde, quam piæ animæ quærenti illum! Ecce qui scrutator est mentium, & corda omnium cernit, qui per Psalmistam dicit, *Invocabit me, & ego exaudiam eum: cum ipso sum in tribulatione.* Ecce non distulit, non multas expedivit preces, sed in nictu oculi, & puncto cordis petenti tribuit donum. Nam levato de manibus capite, una fuit convenientia orationis & inundationis. Gaude & lætare virorum sanctissime, quia ecce tenes quod voluisti, ecce habes quod semper quæristi: ecce miracula cernis insignia, cœlo terræq; probata. Verè si non negasses, quod expetebas, non fuerant signa humanis oculis nata, quæ toto semper mundo læctio sacra sonat. Ecce jam Scholasticæ nomen virtutum laude coruscet: ecce illius miracula, plebs sancta congregat: ecce quam cultasti furore cœlesti, factus fert signorum. Sequitur:*

Tunc vir Dei inter cœlestes tonitrus atque ingentis pluvie inundationem, videns se ad monasteriū non posse remeare, cepit conqueri contristatus, dicens, Parcat tibi

omnipotens Deus foror, quid est quod fecisti? Quare quæris vir Dei, quid foror fecerit? Nunquid non cernis quid ipsa fecerit? Nunquid non vides pluvie guttas? Nunquid non audis concrepantes mugitus ætheris? Nunquid non sentis miracula coruscare, signa fluere, fundamenta domus contremiscere, & dicis, quid fecisti? Nunquid ipsa hoc fecit, quod magis tua sancta negatio fecit; quia si non negasses, miraculum non eveniret. Hoc Christus gessit pietatis amator. Nam patenti Cananæ mulieri preces audire distulit, ut ejus fidem faceret acutior, ut quærenti catello micas, filii daretur panis Sed illa ut extranea à finibus tunc venit, jam non extranea à confortio Christi: ista verò à cunabulis Christo dicata, cùm Maria gloriosa virgine audire meruit, *Optimam partem elegit.* & quare pater contristatus dicit, Parcat tibi omnipotens Deus foror, quid est quod fecisti? O vir Dei, tibi hominum mentes patebant, tibi aer numismata fundit, tibi arida dolia oieum manant, tibi alta profundi lacu ferru reducunt ab imo, ipsi inferi animam reddunt, & nunc quali contristatus nesciens dicit, *Quid fecisti?* O pater beate, si fas est dicere, quantum fuerat iustus dicere, Parcat mihi omnipotens Deus, qui tuas bonas non audio preces: quam diceres, Parcat tibi omnipotens Deus: quid est quod fecisti? hoc est illud Salomonis, *Argus sapientem, & diligente.* Sequitur: Cui illa respondit, *Ecce te rogavi, & audire me noluit, rogavi Dominum meum, & adjuravi me.* Subaudiatur. Te quidem rogavi ut fratrem, sed tu ut germanam noluit audire. Sperabam ut mente haberes viscera matris, patris dolorem, lætæas mammæ, cunas nutricis, lavacra obstericis, facias temporales, quibus infantia olim nutriti: sed tu me noluit audire, & magis festinabas ad fratres, quos tibi sola charitas Christi facit germanos, quos, etiam nescis à quo limite ad tua cunabula hos mundus transmittat. Idcirco rogavi Dominum meum, & audivit me. Tu non attendebas, quod unum pater amborum contulit membra, tu non cernebas unam nobis manione esse inter uteri septa: idcirco ad illum patrem cucurri, qui nobis animam dedit, qui terrena tribuit, & cœlestia non denegavit. Modò ergo si potes, egredere, & me dimissa, ad monasteriū redi. Modò enim præsentis est temporis: modò enim, quando tibi omnipotens Deus itinera clausit: modò, quando aditum eundi denegavit: modo si potes, me dimissa, ad monasteriū redi, Et cur pater fatigaris? nunquid non hic est monasterium ubi tu es, qui caput es omnium monasteriorum, & doctor omnium monachorum; dum non locus hominem, sed homo sanctificet locum? Ita nunc pater sanctissime invitus, ut alterius diei sol tibi præbeat gressus. Sequitur: Ipse autem exire extra tectum non valens, qui manere sponte noluit in loco, mansit invitus. Quam multis sanctis viris factus es vir Dei eompar, qui inviti fuerunt bonorum facta. Nam Jacob invitus fratrem fugit, qui postea rediit cum multis: sic Ioseph invitus pergit ad sedem, ut doctor fieret populo Dei: sic Daniel vadit Babyloniam ad arcem, ut primus fieret sapientibus cunctis: sic Saulus invitus factus est Paulus, ut fieret gentium prædicator. Ideoque tua non requiescat charitas sancti viri, stare invitus, ut Christi tribuat documenta salutis. Sequitur:

Sicque factum est, ut noctem totam pervigilem duce rent, atque per sacra spiritalis vitæ colloquia sese vicaria relatione facerent. Ecce nunc nova spiritalia gaudia surgunt, quia negans prius, factus est nunc attributor cœlestis: & colloquii sacris vicaria relatione se faciant, qui prius erant à concordia discordes. Quanta sunt omnipotens tua mirabilia Deus? nam omnia proba voluisti, fecisti, & non est qui resistat majestatis potestati tuæ. Ideoque laudant te cœli, aer, terra, mare, & cuncta quæ in eis sunt: quia semper innovas signa, & mirabilia tua: ut te totus orbis agnoscat suum esse redemptorem. Da jam pius pio patri benedicto iter redeundi ad cellam, stringe aerium amnem, tolle pluvie guttas, da serenitatis solem, ut qui lætus accessit, gaudens recedat: ut simul ejus foror valedicens fratri, ad propria revertatur, ut simul gaudentes & exultantes tuo de munere ad sua tecta vehantur.

Sequitur:

Sequitur: Quia de redixi eum voluisse aliquid, sed minime potuisse: quia si venerabilis viri mentem aspiciamus, dubium non est, quod eandem serenitatem voluerit, in qua descenderat permanere. Sed contra hoc quod voluit in virtute omnipotentis Dei ex femineo pectore miraculum invenit. Nec mirum, quod plus illo femina, quæ diu fratrem videre cupiebat, in eodem tempore valuit: quia enim juxta Joannis vocem, *Deus charitas est*: iusto valde iudicio illa plus potuit, quæ plus amavit. Brevi sermone de his differendum non est; nam secundum Grammaticos, charitas media species est, dum inter bonos & malos charitas esse possit, & inter latrones & pios: ut est illud, *perfecta charitas foras mittit timorem*. Certè si perfecta est illa, quæ inter bonos foras mittit timorem: imperfecta nihilominus fore creditur, quæ inter malos ac superbos nequitia concordiam præstat. Sic in passione Domini Pilatus Jesum mittens Herodi, à quo Jesus ad Pllatum iterum remissus, amici facti sunt Herodes & Pilatus in ipsa die: nam antea inimici erant ad invicem. Sed hæc est perfecta charitas, quæ Deus est, quæ hic plus una potuit, quàm alter, de qua dicit Apollolus: *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis*. Sequitur:

Cùmque die alter: à eadem venerabilis femina ad cellam propriam recessisset, vir Dei ad monasterium rediit: & ecce cùm post triduum in cella consistens, elevatis in aëre oculis, vidit ejusdem sororis suæ animam de ejus corpore egressam, in columbæ speciei cœli secreta penetrare. Quam felices sunt oculi, qui animas possunt contemplari beatas, qui carnali intuitu spiritalia cernere queunt! Illa luminaria non adjacent in fundamine frontis, sed intus renitescunt ad cordis fenestras, de quibus dicit: *Qui sunt isti, qui in nubes volant, & sicut columbe ad fenestras suas?* Ecce jam Benedicite Pater, illa columba ad tuas jam cordis volat fenestras, ut tuæ sororis animam per eas transiens, ad cœlestem illam deferat portam: illa fiet ductrix animæ tantæ, quæ fuit avis quondam portatrix ad arcam reddita pacis. Quam felix aies talibus mysteriis compta, quæ meruit etiam super Dominum Christum Spiritum sanctum ferre! Illa frequens obsequis inlat regis æterni, illa assuetis pennis de argentatis auro dorla retulgens, paradiso nuncia defert. De hac in Cantico canticorum dicit: *Surgere amica mea sponsa, & veni: columba mea in foraminibus petrae, in caverna macerata*. Sequitur:

Qui cantæ ejus gloriæ congaudens, omnipotenti Deo in hymnis & laudibus gratias egit, ejusque obitum fratribus denunciavit. Denunciavit enim sanctus Pater: fratribus, quod meruit sacro intuitu cernere secretum: & talibus congaudens votis, omnipotenti Deo gratias egit, quia quàm ante triduum rore verbi cœlestis perfunderat, ad hæc regna in columbæ specie scandere cernit. Sequitur:

Quos etiam protinus misit, ut ejus corpus ad monasterium deferrent, atque in sepulchro, quod sibi ipse paraverat, ponerent. Quo factò contigit, ut quorum mens una semper in Domino fuerat, eorum quoque corpora nec sepultura separaret. Ecce fratres, margarita cœlestis à negotiatore dudum empta, aperturæ cœlestibus ornamentis, jam inter lilia candentia pascens, sequitur agnum quocunque ierit. Ecce in paradiso Domini ab Angelis collocatur, ecce in terris Monachorum manibus aptatur in tumulo fratris, ut munus, quod una mater contulit, nec cœli janua, nec terræ sepultura separaret: & quibus una fuit semper mens in Christo, una esset corporum arca. Ecce reparata sunt tua damna paradisi; ecce virgo Dei manu formata, quam de tuo pestifer hostis abstulit loco, jam redit ad culmina cœli, jam recognoscit sui palmam structoris: jam quia victa fuit, victrix calcet hostis colla maligni. Dic, dic inferni minister, dic cartaree miles, dic origenum genus omnium venenorum fraude repleum, quid tibi fecit plasma sanctissimum Dei, quid tibi nocuit femina bene formata? Quæve causâ ultro te consiliarius iniecit, ut manducaret quod tuam non fuit? dic pestifer fuit, quia non potuisti rapere partem regni Dei, ideò vo-

luisti rapere per serpentem creaturam Dei, immò qualis Dominus, talem famulam mittit. Tu serpens lubricus, ille serpens toruosus: tu omni dolore plenus, ille omni veneno: tu mortis consilia dans, ille suis organis libilans, mortis consilia propinat. Nunquid non potuisti in paradiso Dei aliud animal invenire, quod tuis votis concordaret, nisi serpentem? verè non. Tu callidior Angelis sanctis, ille callidior animantibus cunctis: tu bonus in cœlo formatus es, sponte malus effectus es; ille bonus in paradiso creatus est, per te reus electus est. Virgo Dei, palma Dei, femina Dei, bona creata est, per te & serpentem illicita gustando effecta est peccatrix. quid de mens de his tibi profuit? Tu tibi per petuos ignes cumulasti, ille terram comedit cunctis diebus: tu carens igne sili ligatus, ille omnium ita perimitur, calcaneis tunditur, verberibus flagellatur. Væ, væ per omnia vobis! Ecce femina reparata est sanguine Christi, ecce pro amissione tereni paradisi illa nunc culmina cœli retinet, unde præceps iustitiae: verum est felitium in diledinè mellis, fraus maligna tua in repARATIONE omnium salutem. Perforata est maxilla gutturis tui, neminem mordens, neminem vorans sine Deo volente: et si quem voraveris, pietate Dei præfocatus cum sanguine rejicies illum, & de viceribus tuis abstrahet illum Deus. Gaude jam virgo Dei tantis sublimata triumphis, exulta Benedicite Pater sanctissime Patrum, Doctor dulcissime Doctorum: quia consummatis operibus sanctis, pariter congaudetis super regna polorum. Intercedite pro vobis commissis, postulate pro nobis afflictis, rogate pro nostris delictis, postulate Christum non solum pro Monachis commissis, sed etiam pro vestris ancillis, ut omnis ætas, omnis sexus, omnis ordo, qui vestris præceptis colla submitunt, peritura mundi decipiant gaudia, æterna concupiscant, regna beata appetant, prospera animarum & corporum percipiant. Nul à diaboli cæ fraude molestantur, nullis incurfionibus malignorum affligantur, nullisq; calamitatibus annihilentur. Euge Pater beate, fave precantibus, appone aures precibus famulorum tuorum, da veniam peccantibus, da dona quærentibus, parce peccantibus: quia tu pastor es, nos verò oves, audi balatus ovium tuarum, trahere me post te, ut veniamus ad te, ut illic vera pascua inveniamus, ubi sunt vera gaudia sempiterna. Redde Deo talenta cumulat de nobis, reporta cum usuris credita dona doctrinarum, meque indignum hujus operis præsumptorem, tuis conjunge servulis sacris, ut cum omni grege commisso præmia vitæ assequamur, ut tibi dicatur à Deo: *Euge frater bone & fidelis, quia super pauca fuisse fidelis, supra multa te constituam: intra cum his omnibus tibi credidit in gaudium Domini tui, præstante ipso, qui digna promittere gaudia dignatus est suis famulis, qui vivit & regnat per cuncta secula seculorum. Amen.*

VERSUS CVIVSDAM
POETÆ, QUI HUC AD LIMINA
BEATI PATRIS BENEDICTI EX GERMANIA
SUBIENS, hos versus ad honorem
beatissimæ sororis mirificè
composuit.

*Dulcis adesto meis præclara Camæna labellis,
Per mixtisque modis dulcis adesto meis:
Promere quo valeam semper sine fine beatam,
Virgineumque decus promere quo valeam.
Pneuma columba volas, nec non tibi muneræ aspirat:
Prodigiosa dona ferens pneuma columba volas.*

IN LAUDEM BEATISSIMÆ
SCHOLASTICÆ VIRGINIS.

*O Benedicte soror, benedicta numine Christi,
Eximique patris benedicta soror,
Prompta vacare Deo, Scholastica jure vocaris:
Cernere à cunis prompta vacare Deo.*

Seria consilio jam tunc virginitula quamvis,
 Calcatrix cosmi seria consilio.
 Sponsa decora Dei, nives in compta lapilla,
 Lilia sacra feres sponsa decora Dei.
 Appetis alta poli, tempisti dulcia seeli:
 Dindyma perpetui appetu alta poli.
 Cuncta perosa tibi habui sub jubare postea,
 Et maleuada soli cuncta perosa tibi.
 Castolides proceres praedix concina praedux,
 Illuminatas opans Castolides proceres.
 Virginal ecce tuum fratru conjunxeras adi,
 Stares ut invulsum virginal ecce tuum.
 Vnguibus à tenero mutuas supra caducis,
 Victoriisque tenens, unguibus à teneris.
 Ampla erophaa refers aperiis, et ad hinc, pedat hinc et
 Filia Virgo Sion, ampla erophaa refers.
 Versibus heroica alius castissima laudes
 Scripsimus, ecce tibi versibus heroica.
 Quo liquido paruis meritorum culmine solo,
 Perfectam cunctis, quo liquido paruis.
 Sufficit precibus germanum vincere votum,
 Invisum cunctis sufficit precibus.
 Scribere nunc super est nazalem voluere pennam
 Scandere quò iussa es, scribere nunc superest.
 Virgo beata die subisti limina regni,
 Mense Numa in decimo virgo beata die.
 Phobus in Aquario vicenas jamque quaternas
 Præripiens partes, Phobus in Aquario.
 Vnguis pneumatico flore nutrita verendus,
 Cujus odor paruis unguine pneumatico.
 Simulus Abraxa, vigilum devicta lacertis,
 Permanens a sacris simbus Abraxa.
 Virginesque choris leni statione locata,
 Laudibus armoniis, virginesque, choris.
 Organa quò resonant supernis numis odas,
 Angelici proceres organa quò resonant.
 Pascere nunc lilijs mileno flore refertis,
 Tu paradisiaci pascere nunc lilijs.
 Hic vigeas, valeas, semper venereris, ameris,
 Nunc & in aeternum, hic vigeas, valeas.

SERMO DE SIMONE
 ET JUDA.

Simon & Judas Apostoli Domini ingressi regione in
 Persidis per voluntatem Dei, invenerunt duos magos,
 Zaron & Artaxat, qui fugerunt à facie Marthæ Aposto-
 li de Æthiopia, & jam amplius non poterant loqui pro-
 pter virtutem Apostolorum. Tunc venit coram eis Vat-
 radas dux Badinomorum, & fecit eos inquirere suos pon-
 tifices, ut dicant exitum belli; & ait unus ex eis: Non
 possunt loqui. Dixerunt Apostoli: Nos permittimus eos
 loqui, ut tu cognoscas mendacia tuorum pontificum.
 Venerunt & nuntiaverunt Regi, quòd iret ad bellum ut
 vinceretur: sed cum fervarent illi eum, Apostoli dixe-
 runt, quòd altera die horà tertià tui nuntii quos misisti,
 afferent tibi munera, & firmabis pacem, & sic factum est.
 Pontifices mala contra Apostolos fecerant, & serpentes
 per incantationem, & Apostoli acceperunt eos in pallia
 sua, & jactaverunt eos contra pontifices, & cæperunt
 eos comedere, & ipsi cæperunt ululare quasi lupi. Rex
 dicebat Apostolis: Permittite eos occidere. Responde-
 runt: Nos non sumus missi occidere, sed vivificare. Et di-
 xerunt serpentibus: In nomine Domini nostri Jesu Chri-
 sti, venenum quod infunditis, auferte, & redite ad loca
 vestra, & fecerunt. Sex mensibus morati sunt ibi, & ba-
 ptizati sunt ab eis sex millia hominum, exceptis parvulis
 & mulieribus, & Rex primum: & ordinaverunt Episco-
 pum Abidam, qui venerat cum eis, avidè sequebantur
 eum turbæ, & eo amplius ducenti viri passionem rece-
 perunt ipsi: & solennitas passionis eorum celebra-
 tur V. Calend. Novemb. & vivunt in
 aeterna requie.

ALIUS SERMO.

Ezechiel Propheta vidit quandam arborem, haben-
 tem quatuor radices circa quatuor partes mundi ex-
 tentas, in qua erant tres rami, qui penetrabant cælum: &
 erant ibi septem folia, in medio ejus erat sol & luna, &
 duodecim stellæ. Per quatuor radices intelligimus qua-
 tuor Evangelistas: Sicut enim quatuor radices erant
 circa quatuor partes mundi extentæ: ita prædicatio qua-
 tuor Evangelistarum fuit extenta, undè David: *In omnem
 terram exivit sonus eorum*, &c. Per tres ramos fidem Trini-
 tatis, scilicet Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Per septem
 folia, intelligimus septem dona Spiritus sancti, undè Da-
 vid in alio loco: *Et solum ejus non decidit*. Per solem in
 medio positum, intelligimus Dominum nostrum Jesum
 Christum, qui dicitur sol justitiæ: per lunam intelli-
 gimus S. Ecclesiam, sicut luna crescit & decrescit, sic S. Ec-
 clesia crescit in bonis virtutibus, & decrescit admitten-
 do eas. Per duodecim stellæ, duodecim Apostoli signifi-
 cantur. Sicut luna & stellæ recipiunt splendorem à sole,
 ita Ecclesia & Apostoli recipiunt lumen à Christo, & gra-
 tiam Spiritus sancti. Per arborem intelligimus Mariam
 matrem Domini, de qua dicitur: *Egrederetur virgo de radice
 Jesse, & flos de radice ejus ascendet*. Sicut sol erat positus in
 medio arboris, ita Christus fuit positus in medio utero
 Virginis: & sicut sol nascitur in Oriente, & cadit in Occi-
 dentem, & gyrat orbem terrarum: ita Dominus noster
 Jesus Christus voluit nasci in utero Virginis; & quia ut
 Domini est, ipse est verus sol justitiæ, & vera lux, ut ait
 Joannes: *Ille est vera lux, qua illuminat omnem hominem ve-
 nientem in hunc mundum*. Nos eum deprecemur, ut ille di-
 gnatur illuminare corda, & tenebras vitiarum abolere, ut
 eo ducente ad cælestem patriam pervenire valeamus.

DE S. BARTHOLOMÆO.

Cum venisset B. Bartholomæus in Indiam, introivit
 in templum, ubi erat demon, nomine Astarot, & cepit
 manere quasi peregrinus. De hoc dicebant homines
 illius terræ, quòd sanaba omnes infirmos: & tunc vene-
 runt ibi multi de longinquis regionibus, & quaere eum
 omnes ut eos sanaret. Ipse verò per virtutem S. Bartho-
 lomæi manebat mutus. Perrexeunt homines ad illam
 civitatem, ubi erat alius demon, & interrogaverunt
 eum, si sciebat, quare non poterat loqui; & ait illis: Ex il-
 la hora, qua ibi fuit ingressus Bartholomæus Apollus,
 ita fuit vester Deus ligatus igneis catenis, quòd non po-
 tuit loqui, nec suspirare: & iaterrigaverunt quis esset iste
 Bartholomæus: respondit demon Berith: Amicus Dei
 omnipotentis est, & ideo venit ad istam provinciam, ut
 omnia vana idola destruat. Responderunt omnes, & di-
 xerunt ei: Dic nobis signum ut possimus eum cognosce-
 re. Respondit demon: Capillos habet nigros, caro ejus
 candida, oculi sunt grandes, nares æquales & directæ, au-
 res coopertæ crine capitis, barba proluxa habens paucos
 canos. In corpore ejus æqualis statura est, nec multum
 longus, nec multum brevis. Vestitus est albo pallio, &
 singulis annis habet gemmas purpureas. xxvj. anni sunt,
 nunquam veterascunt: ejus vestimenta: per diem orat
 centies, per noctem totiens: vox ejus quasi tuba, ambu-
 lant cum eo Angeli Dei, qui non sinunt eum fatigari, nec
 esurire. In omni nocte & die permanet latus in Deum,
 omnia providet, omni lingua loquitur, & intelligit. Re-
 verti autem homines eum invenerunt prædicantem, &
 cognoverunt eum, & venit quidam homo plenus dæmo-
 nio, clamans, & dixit: Bartholomæe Apostole Dei, incen-
 dunt me orationes. & ait Apostolus: Obmutescè diabole,
 & extia eò; & statim exivit: ad ultimum Rex mandavit
 eum decollari. Tunc venerunt innumerabiles populi,
 duodecim civitatù, qui per eum in Deum crediderunt, &
 portaverunt corpus ejus cum hymnis, & cum omni glo-
 ria, & fecerunt ei bathicam miræ magnitudinis, & postu-
 runt in ea corpore ejus. Rex verò xxx. depositioni: ejus

die est arreptus à dæmonio, venit ad tumulum S. Bartholomæi, & multi pontifices pleni dæmoniis, & confitebantur Apollolum Dei, & ita fuerunt mortui. Et factus est timor magnus super omnes incredulos, & crediderunt universi, ac baptizati sunt à presbyteris, quos ordinavit S. Bartholomæus. Factum est per revelationem Apolloli universò populo clamante, & omni Clero ordinaverunt Regem Episcopum. Ordinatus est rex Apollonius Episcopus, & cepit multa signa facere in nomine Domini, & S. Bartholomæi, & permansit in Episcopatu viginti annos, & migravit ad Dominum per intercessionem S. Bartholomæi: nos ita suscipiat Deus, qui vivit & regnat, &c.

DE S. LAURENTIO.

Venite filij, audite me, timorem Domini docebo vos.] Multum debemus diligere Dominum nostrum Jesum Christum, qui per Spiritum sanctum nos appellat, & dicit quòd veniamus ad eum, & audiamus suum sermonem. Nam ille docebit, quomodo nos timeamus & amemus Dominum, & nequaquam appellat nos homines, vel servos sed filios: quia dulcius nos appellare non potest, quam nomine filij, sicut modò auditis in capite hujus sermonis, quòd dicit Spiritus sanctus per David: *O vos filij, venite & audite me, timorem Domini docebo vos:* & bene dicit Spiritus sanctus, quòd ille primitus nos timorem docebit, sicut ipse idem dicit alio loco in Psalmo: *Instrum sapientia timor Domini.* Nec aliqua sapientia valet homini, si Deum nescit timere & amare. Sed propter hoc quòd diabolus decipit homines tribus modis, & per tres artes facit eum facere peccata omnia: nobis Dominus præcepit tres virtutes habere, quibus deleamus artes diaboli. Sed modò debetis scire, quales illæ tres artes diaboli, per quas decipit homines, scilicet malè cogitando, & loquendo, & operando: nec ullum peccatum potest esse factum sine his tribus artibus, qualescunque snt; nam de illis peccatis, quæ in mente non inveniuntur hominis, nullus faceret eum potest absolvere, nisi ipse confiteatur ea, & nominet. Modò audiamus illas tres virtutes, quas Dominus nobis præcepit habere contra tres artes diaboli, sicut Paulus Apollolus nobis insinuat dicens: *Nunc autem manent fides, spes, charitas, tria hæc.* Omnis homo debet habere fidem, & spem suam ponere in Deo: quia ille qui spem suam non ponit in Deo, pejor est quam ille homo qui adorat idola; quia ita invenimus scriptum: *Majus peccatum est de Dei misericordia desperare, quam idolis sacrificare: sed postquam habebit fidem, & spem in Deo, oportet ut charitatem habeat, quæ est major virtus omnibus aliis, sicut dicit Apollolus Paulus: Major autem hæc est charitas.* & alibi Joannes Apollolus: *Deus charitas est, &c.* Sed charitas partita est in duas partes, scilicet in dilectionem Dei & proximi. Sed illas tres virtutes bene habuit iste pretiosus Martyr S. Laurentius, cujus nos hodie festum colimus. Hoc invenimus in legenda, quòd S. Laurentius fuit Levita cujusdam Episcopi multum sancti viri, qui habebat nomè Sixtus, & tam diligebat eum S. Sixtus, quòd nunquam cantavit Missam sine S. Laurentio: thesauros Ecclesiæ custodiebat, & suus claviger erat. Sed in illo tempore Decius Cæsar, qui erat paganus, & Imperator Romæ, mandavit suis ministris ut caperent S. Sixtum, & adducerent ad se. Sed quando S. Sixtus fuit adductus ad Imperatorem, & noluit adorare idola, sicut Imperator ei præcepit, iussit ut in ipsa hora mitteretur in carcerem, usque in alium diem. Sed S. Laurentius, qui suum magistrum sequebatur, cum vidit illum mitti in carcerem, voluit secum ire, & ait: *Quòd progredieris sine filio pater? quòd Sacerdos sancte sine Diacono properas?* Respondit ei Sixtus: *Non ego te deserò, filij, neque darelinquo, sed voluntas Dei est, ut tu sustineas majores pœnas pro Dei fide.* Sed nunc tibi mando, vade & accipe thesauros Ecclesiæ, quos ego tibi commendavi, & da pauperibus, quia post dies tres me sequens. S. Laurentius cogitavit statim, quòd expendisset & dedisset pauperibus thesauros, antequam illa nox transisset, suus magister postea dimic-

teret ire secum ad mar yrium, & propter hoc citò accepit thesauros Ecclesiæ, & exivit foras de civitate, & ascendit in montem, qui vocatur Celio, in domum unius mulieris bonæ Christianæ, quæ fuerat vidua xxxij. annos, cui nomen erat Cyriaca: ibi invenit S. Laurentius multos Christianos absconditos, & lavit omnibus pedes, & osculabatur, deditque unicuique eorum de thesauris Ecclesiæ. Sed illa vidua Cyriaca habebat grandem infirmitatem in suo capite, & rogavit S. Laurentium, ut ille dignetur manu suâ tangere caput ejus, & deprecari ad Dominum pro ea. Sed S. Laurentius nequaquam multum se rogare, sed plenus misericordiâ, posuit manum super caput ejus, & Deus sanavit eam pro amore S. Laurentii. Postea exivit inde S. Laurentius, & ivit in alium locum, ubi invenit multos Christianos absconditos, & lavit pedes eorum, & osculabatur: & erat ibi quidam cæcus, nomine Cercencius, quem S. Laurentius per virtutem Dei illuminavit. Sed antequam exiret inde, omnibus Christianis dedit de thesauris Ecclesiæ, & nihil aliud fecit, nisi quærebatur pauperes, & distribuere thesauros Ecclesiæ, quos ille portavit secum, & manè obviavit S. Sixto, quem ministri Imperatoris ducebant ad decollandum, & ait S. Sixto: *Noli me sancte Pater derelinquere, quia thesauros, quos mihi dedisti, jam expendi.* S. Sixtus ei respondere non potuit, quia ligatus erat, & ministri Imperatoris ducebant eum ad decollandum, & duos sacerdotes secum, Fidelissimum & Agapitem. Tunc milites Imperatoris ligaverunt S. Laurentium, & duxerunt eum ad Imperatorem, dicentes quòd ille habebat thesauros sui magistri, qui nunc erat decollatus: & idè ceperunt eum, & adduxerunt ad eum. Tunc ait Imperator illi, ut redderet thesauros, quos habebat reconditos. Cui S. Laurentius non respondit: undè Imperator iratus dixit Valeriano præposito suo, ut eum custodiret, donec eum interrogasset. Valerianus autem accipiens eum, tradidit eum villico suo cuidam ad custodiendum, qui custodiebat omnes illos, quos Imperator, vel Valerianus suus præpositus faciebat capere, & ille villicus vocabatur Hippolytus. Sed S. Laurentius quando fuit missus in custodiam Hippolyti, inter alios carceratos invenit ibi hominem nomine Lucillum, & non erat Christianus, & tantum ploraverat in carcere, quòd cæcus factus fuerat: & precabatur S. Laurentium, ut eum illuminaret per virtutem Dei. Cui S. Laurentius promisit, ut si ille crederet in Deum, & baptizaretur, in ipsa hora redderet ei lumen suum. Ille dixit se temper deherdasse ut baptizatus fieret, & statim S. Laurentius catechizavit eum, & benedixit aquam, & baptizavit eum in nomine sanctæ Trinitatis, & post Deum reddidit illi visum. Similiter faciebat omnibus cæcis civitatis: & S. Hippolytus, qui eum custodiebat, cum vidit S. Laurentium tales virtutes facere, venit ad eum, dicens ut sibi redderet thesauros, propter quos captus erat. Cui sanctus respondit Laurentius: *O Hippolyte, si crederis in Dominum Jesum Christum, & thesauros tibi ostendo, & promitto vitam æternam.* Hippolytus respondit: *Si facis quod promittis, verè credam in Dominum Deum tuum Jesum Christum.* Baptizatus est autem à B. Laurentio, & statim illuminatus est à Spiritu sancto, ita quòd vidit sanctas animas gaudere in celo ante Deum: & hoc videns gaudebat, & precabatur S. Laurentium, ut baptizaret totam familiam suam: & baptizavit S. Laurentius homines ac mulieres viginti & novem in domo Hippolyti. Tunc Hippolytus B. Laurentio ait, quòd Imperator volebat eum videre; & ille respondit: *Amblemus, quia mihi & tibi gloria paratur.* Et cum essent ambo ante Valerianum præpositum, Valerianus dixit B. Laurentio, ut redderet sibi thesauros antequam duceret eum ad Imperatorem. Sed S. Laurentius dixit ad eum, ut daret sibi inducias per duos dies vel tres, & redderet sibi thesauros. Tunc Valerianus dedit ei inducias per tres dies, ita ut semper esset in custodia Hippolyti: nesciebat enim quòd Hippolytus esset Christia-

nus. Tunc Hippolytus duxit S. Laurentium ad suam domum, & Valerianus nuntiavit Imperatori quod S. Laurentius promississet reddere thesauros die certâ. Sed illis tribus diebus S. Laurentius nihil aliud fecit, quam quarebat pauperes, cecos, claudos, leprosos, & illos congregabat in domo Hippolyti: & tertiâ die cum omnibus pauperibus & Hippolyto ad palatium Imperatoris ivit, quos fecit stare foras, & ipse intravit in palatium ad Imperatorem & Valerianum. Quem ut vidit Imperator, interrogavit ubi essent thesauri, quos ille illâ die dicebat se reddere. Cui ait B. Laurentius, ut exiret foras: misitque omnes pauperes, quos adunaverat ante palatium, & dixit Imperatori: Isti sunt thesauri Ecclesie Dei, & de istis talibus, quos vides, perfecta est gloria Dei, sicut ipse dicit in Evangelio: *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum celorum.* Imperator autem dixit Valeriano, quod S. Laurentius hoc per ludibriû fecisset, ut præcepit ut afferret tormenta crudelissima, quibus eum tormentaret: & ita factum est. deinde Imperator Laurentio dixit: Laurenti superbe nunc adora deos nostros, quos adoravimus: quod si non feceris, omnia hæc tormenta hac nocte expendam in te, malâque morte morieris, Cui respondit Laurentius, quod non sacrificaret neque adoraret nisi solum Deum vivum & verum, quem semper adoravit. Tunc Imperator magis iratus, mandavit denudare, & eum flagellare fortiter cum corrigiis minutis, quæ habebant mammazas in capitibus. Et postquam verberatus fuit, Imperator iussit ut mitteretur in tormentum unum, quod illi appellabant Catalta, ubi omnia membra sua erant extensa, quod non poterat se movere: sed per voluntatem Dei quidâ probus miles, nomine Romanus, de familia Imperatoris, vidit Angelum unum in specie pulcherrimi juvenis, qui stabat juxta S. Laurentium, & sanabat omnia vulnera ejus, & tergebat eum uno gausape, & dixit ei: Video ante te juvenem pulcherrimum, festina me baptizare: asserens labrum cum aqua, misit ante pedes ejus: & postquam baptizatus fuit, clamavit coram omnibus, Christianus ego sum. Imperator autem hoc audiens, iratus valde, iussit eum decolari, & ita martyr factus est. Post hæc Imperator iussit apportare lectum ferreum in specie craticulæ, ubi solent homines pisces rostire, iussitque ut B. Laurentius desuper extenderetur, & carbones submitterentur. Postquam S. Laurentius ex una parte tostus fuit, dixit Imperatori: Assatum est, jam versa & manduca. Post hoc dictum Angeli susceperunt animam ejus, & portaverunt in celum. Imperator verò dimisit corpus super craticulam, & ivit totus confusus, & Christiani qui erant in civitate, venientes levaverunt eum de craticula, & sepeliverunt in monumento. Audivimus qualiter B. Laurentius pro amore Christi suscepit martyrium; sed nihil hoc nobis proficit, si inde exemplum bene vivendi non accipimus. Unde Apostolus dicit: *Si fuerimus socij compassionum, erimus & consolationum:* propterea deprecemur Deum, ut per intercessionem S. Laurentii det nobis sic istum Martyrem imitari, ut cum illo vitam æternam habere mereamur, per Dominum nostrum Jesum Christum. Amen.

DE SANCTO JOANNE
EVANGELISTA.

Hodie, fratres, charissimi, celebramus festum S. Joannis Evangelistæ, non quando natus est in mundo, sed quando reliquit mundum. Ille est frater B. Jacobi, cuius in Hispania corpus requiescit. Ille est filius Zebedæi, qui propter Deum reliquit patrem suum in mari, & secutus fuit Christum. Mater autem S. Joannis Evangelistæ consanguinea fuit B. Mariæ Virginis: & fecit ibi vintum Dominus de aqua, & sanctificavit nuptias, & vocavit Joannem de nuptiis, & ipse reliquit conjugem, & secutus est eum: & propter hoc amavit eum Jesus plus omnibus discipulis, quia traxit eum de amore mulieris, & castus permansit. Postea verò nocte illâ, in qua fuit traditus, dormitavit B. Joannes in sinu illius, & vidit secreta celestia, quæ postea scripsit, & vocavit Apocalypsim, & post

quam in celum ascendit. B. Joannes prædicavit Ephesi: quod audiens Domitianus rex, inimicus veritatis, transiit ad Joannem, & fecit eum ligatum Romam venire: & cum non posset eum separare à Christo, mittit eum in dolium plenum oleo bullienti. Sed B. Joannes signans se signaculo crucis, sanus & lætus exivit. Quod videns Domitianus, ligavit illi manus à tergo, & sic cum injuria magna fecit eum trahi in exilium, in Pathmum insulam. Sed Dei voluntate in ipso anno interfectus est Domitianus, & S. Joannes de exilio venit: & cum ibi esset, Drufianam viduam suscitavit. Quod eum audisset Aristodemus, indignatus est, & ait B. Joanni: Si vis ut credam in Deum tuum, dabo tibi venenum bibere, quod cum biberis, si mortuus non fueris, credam: sed prius dabo illud duobus latronibus, ut cum videris eos mortuos, magis timeas, & cesses à tua incredulitate: qui cum essent mortui coram illo, accepit calicem, in quo erat venenum, & armavit seipsum signo crucis, & bibit totum quod erat in calice: & postquam bibit, stetit sanus, & suscitavit latrones, qui erant mortui, & ipse Aristodemus credidit in Jesum Christum. Postea cum B. Joannes habebat annos nonaginta & octo, venit ad eum Dominus Jesus Christus cum discipulis suis, & ait: Tempus est enare amice, ut sedeas cum fratribus tuis ad mensam, Dominicâ die ad me venies. Tunc B. Joannes advocavit Christianos, qui erant ibi, scilicet clericos & laicos, & sacrificavit corpus & sanguinem Domini, & dedit eis, rogans ut permanerent in fide, quam promiserant: & cum hoc fecisset, intravit Ecclesiam, quam ipse fecerat, & per totam noctem decurt omnes in fide permanere: & cum aurora appropinquasset, præcepit foveam fieri juxta altare, & intravit in eam, & subito venit lux de celo, & descendit Dominus cum multitudine Angelorum, & accepit eum vivum, & portavit in celum, & sic stat altare Deo in oratione pro nobis. Et ideo, fratres charissimi, si volumus ut B. Joannes oret pro nobis, & si volumus esse participes hujus lætitiæ, debemus nos præparare in ejus fidei virtute cum omni humilitate & aliis virtutibus: debemus etiam relinquere in navi Zebedæum, id est, diabolum in hoc mundo, & ambulare post Deum, sicut fecit B. Joannes: ut sicut non gustavit mortem, ita & nos per ejus sanctam orationem possimus habere vitam æternam. Amen.

DE INVENTIONE
SANCTÆ CRUCIS.

Quomodo inventa fuit sancta Crux, scire debemus. Fuit in tempore Constantini quidam serpens, qui comedeat multos homines Romanorum, & bestias: venit itaque Constantinus, & occidit serpentem, & de veneno serpentis factus est leprosus. Sui homines cœperunt quærere medicos, qui sanarent eum. Ad ultimum venit quidam medicus, qui dixit se eum sanare, unde fuit magnum gaudium inter Romanos. Dixitque medicus ad Constantinum: Quære unum dolium, & congrega omnes pueros, & occide eos, & in sanguine illorum balneabis te, & sanaberis. Et factum est ita. Congregati sunt ante palatium Regis omnes pueri, & exivit Rex, & vidit pueros cum matribus suis flentibus, & ait: Melius est ut ego peream, quam tot homines cum filiis: & factum est ita. Illæ vero rogantes Deum, ut daret Constantino salutem, & exaudita est oratio mulierum. Et quadam nocte beatus Petrus & Paulus venerunt ad Constantinum, & dixerunt ei dum dormiret: O Constantine, quære S. Sylvestrum, quia ipse mundabit te. Manè autem facto, Constantinus dixit matri suæ, quomodo Petrus & Paulus ei dixerunt. Quo audito Regina gavisâ est, & quesivit S. Sylvestrum. Quo audito sanctus Sylvester, accipiens baculum ivit ad Constantinum: cui ait Constantinus, O sancte Sylvester ex Deo benedicte, qui hodie suam virtutem in me per te demonstrabit, sana me: cui Sylvester respondit, Si credideris in filium virginis, sanitatem accipies: cui Constantinus, Amorem Dei super omnia diligo. Tunc

sanctus

sanctus Sylvester iussit aquam deferri, in qua baptizavit eum, & sanus factus est. Hoc facto Constantinus dixit S. Sylvestro: Quid vis ut dem tibi? Cui S. Sylvester: Nihil aliud peto, nisi SS. Apostolorum corpora: quo audito Constantinus abstraxit corpora Apostolorum de puteo, & statim posuit ea in optimo loco cum magno gaudio & honore. Post hæc vocavit suos milites, dicens se mare transire velle, & omnia quæ haberet in hac parte, S. Petro daturum, & ita factum est. Transivit mare, & fecit Constantinopolim, undè Saraceni congregati, ibant eum debellari. Constantinus autem hoc audiens, timuit valde, sed Angelus Domini nocte veniens, inquit ei: Noli timere, quia dum ingrederis bellum, videbis signum crucis in celo, & facies illud in lancea? & securus ingrederere bellum, & habebis victoriam. & ita factum est, et occidit multos Saracenos. Hoc peracto misit ad Helenam matrem suam Ierosolymam, ut quæreret crucem Domini. Cum autem intravit Ierosolymam, convocavit omnes Judæos, & petiit crucem: qui dixerunt se nescire. At illa ait: Per Deum qui me fecit, nisi eam reddetis, vos omnes occidam. Quo audito quærebant inducias, & concessit usque in diem sequentem. Judæi sciscitabantur adinvicem, si quis sciret illi esse. Tandem unus, nomine Judas, inquit: Audivi patrem meum dicentem, quod tuus atavus sibi dixerat, ubi Judæi miserunt eam. Post hæc dixerunt Regina quod Judas dixerat. Regina verò retinuit Judam, & alligavit eum, donec ipse Judas oravit ad Deum, & Deus indicavit ei ubi sancta crux erat. Foderunt autem terram, & invenientes tres cruces, nescierunt quæ esset crux Domini: sed mortuus ablatus super crucem latronum non movit. Tertio autem super crucem Domini, & revixit, & ita inventa est sancta crux. Post hæc foderunt in eodem loco, & invenerunt clavos, quos fixerunt in manibus & pedibus Domini: & unum ex illis dedit Helena Constantino, quem posuit in freno equi sui, & post hæc non fuit victus in bello. Postea baptizavit Judam, imponens sibi nomen Quiracus, & constituit illum Episcopum in Ierusalem, per quem Dominus dignatus est multa facere miracula.

DE SANCTO PETRO ET PAULO.

Felix per omnes festum mundi cardines Apostolorum Petri & Pauli sacratissimi præpollit alacriter, quos Christo almo consecravit sanguine, Ecclesiarum deputavit principes. Fratres charissimi, legimus quod festivas Apostolorum Petri & Pauli per quatuor partes mundi declaratur, id est, ob Oriente usque in Occidentem, à Septentrione usque in Meridiem: quia hos Apostolos constituit principes totius mundi, & Doctores Ecclesiarum, quorum alter hodie pro Deo fuit decollatus, scilicet S. Paulus: alter crucifixus, scilicet S. Petrus. Isti sunt duæ olive coram Domino, &c. Hoc dicit, quod Apostoli, qui hunc diem per sanguinem suum sibi consecraverunt, sunt floridi ante Deum, & suaviter olentes ut duæ pulchræ olive: & ideo sunt æquati ad olivas, quia de olivis factum est oleum, quod significat in sancta Ecclesia charitatem & misericordiam, quibus virtutibus illi pleni extiterant: propter hoc dicit Scriptura, Quod hi duo sunt olive ante Deum, & præclara duo luminaria, & duo candelabra luce splendentia. Undè Dominus in Evangelio: Vos estis lux mundi. Et S. Augustinus: Exuret dens in terra caligine muscum, destrinat ascensu lumen Apostolica. Isti Apostoli solvunt & ligant vincula nostrorum peccatorum. Undè Scriptura dicit: Quod si quis homo missus in carcerem, ita strigatur peccator diaboli ligaminibus, & ad infernum ducatur. Illis Apostolis dedit Dominus potestatem ligandi ac solvendi. Si volumus istis ostendere nostra ligamina, & confiteri sacerdotibus peccata, tunc isti absolvunt nos à peccatis; undè scriptum est: Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittentur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt. Sed soli Petro dedit claves paradisi, quia nullus paradysum in-

trabit, si illam legem quam docuit, tenere contempserit. Ne fortè nobis tardium incurrat, præmittendum est de S. Paulo, & de Petro dicendum. In tempore illorum erat quidam perversus Romæ, nomine Simon magus, qui fuerat Christianus per deprecationem Apostolorum: sed postea diabolus cor ejus intravit, & cogitare eum fecit, quomodo posset emere de Apostolis illam virtutem, qua posset facere miracula sicut illi. S. Petrus respondit ei hoc audiens, quod illa virtus erat de Deo, quam illi habebant, nec homo posset emere vel vendere: & homines qui illam emere putant, facti sunt maledici, & separati à Deo. Maledictio ista primum per Simonem magum venit, & super illos, qui honorem S. Ecclesie vendunt & emunt. In alio die Simon magus renuit Christianitatem, & adoravit idolum, & apostata factus est, id est, retroactus. Ille inimicus Dei tantam virtutem ex parte diaboli habuit, quod per incantationes suas faciebat, quæ volebat. Etenim Imperator tam amabat eum, quod dicebat eum defendere Romam ab omni malo, nec aliquid faciebat sine ejus consilio. Sed quadam die Simon magus & Petrus contendebant coram Imperatore de multis rebus, & Simon super omnia erat victus: dum vidit quod non posset vincere Petrum, iratus dixit Imperatori, quod sibi erat contrarius Petrus, nec magis vellet stare in terra, sed ascendere in cælum omni pibe videntè. Imperator autem audiens promisit illi, si ascenderet, illà horà occideret Apostolos. Placuit hæc sermo Simonis, & ait Petro, se velle alterà die ascendere in cælum. Noctè verò illà viri ac mulieres, qui erant Christiani in civitate, venerunt ad Sanctum, rogantes ut pro amore Dei clam exiret de civitate, & fugeret alibi: non enim habebant opus, ut tam citò moreretur, sciebat tamen illum pro Deo velle mori: sed nullum habebant pastorem, nec talem consiliatorem. S. Petrus propter amorem illorum, non propter metum exivit clam de civitate solus, & dum venit ad portam, obviavit Domino, & ait: Domine quæ vadis? Vado iterum crucifigi. Hoc dixit Dominus, quia Judæi prius eum crucifixerunt, sed modò veniebat Romam, ut secundò cum Petro crucifigeretur: quia quantam penam sustinuit Petrus in cruce, tantam sensit Jesus Christus. Postquam Petrus hoc audivit, intellexit quod non de ipso dicebat, sed propter hoc, quia ille exivit de Roma, volens fugere ad locum, ubi verò eum invenire non possit: & ideo rediit in civitatem, nuntians Christianis, quomodo obviavit Christo ad portam. Christiani hoc audientes, laudaverunt Deum in miraculis suis, & amplius eum non rogabant exire, quia cognoverunt quod voluntas Dei esset ut martyrizaretur. Alterà die Imperator iussit, quod Petrus & Paulus, & omnis populus civitatis ad se venirent, & viderent quomodo Simon magus ascenderet in cælum, & descenderet sanus. Postquam adunati sunt, Paulus ait Petro: Domine magister, qui prius eras electus quam ego, quem magis Deus diligit, & magistrum constituit hominibus, ego procumbens precor Deum, tu verò stans quando Simonem videbis volare, conjura diabolos, qui illum tenent, quod amplius non teneant. Itaque S. Petrus stante, & Paulo ante pedes ejus in oratione procumbente, Simon turrim ascendit magnam omni populo videntè, sibi incantationes fecit, & ligavit duas alas cruribus suis, & totidem brachiis, & cepit volare. Sed quia S. Petrus sciebat, quod quanto plus ascenderet, tanto magis de alto caderet, dimisit eum benè ascendere: & quando erat in alto, ait Paulo: Frater leva oculos tuos, & vide: videns itaque Paulus quod Simon posset facere quod promiserat, pro timore rogavit Petrum, ut conjuraret diabolos per virtutem Dei, ut illi dimitterent eum. Post hæc Petrus conjuravit, illi verò conjurati dimitterunt, & cadens in terram crepuit medius. Tunc S. Paulus & omnes videntes laudaverunt Deum, qui tam grande miraculum propter amorem beati Petri operatus est. Imperator autem videns Simonem mortuum, irà commotus, iussit Petrum & Paulum ligari, Paulumque decollari, & Petrum crucifigi. Itaque dum Petrus duceretur ad crucem, totus

cepit omni Ecclesie agere hunc diem dicens, Quicumque hunc diem celebraverit, non morietur in illo anno morte subitanea. Post multum tempus fuit magna mortalitas in civitate Viennensi. Erat autem Episcopus civitatis nomine Mamerus, vir sanctus & bonus, & cum faceret baptisterium in vigilia Pasche, subito descendit ignis de coelo, & incendit Ecclesiam, & medietatem civitatis: & mortalitas hominum ex una parte erat, ex altera ignis, qui incendebat omnes villas & castella. Et leones & lupi intrabant vicus, & devorabant homines. Tunc instituit S. Mamerus tres dies rogationum, ut omnis populus, qui erat, auxilium & misericordiam a Deo peteret, & ut eos defenderet a morte subitanea: & nos precemur omnes Sanctos, ut pro nobis intercedant ad Deum, ut dignetur nobis dare remissionem peccatorum, & custodiat corpora & animas nostras, qui vivit & regnat cum Patre & Spiritu sancto, per omnia secula seculorum. Amen.

SERMO AD POPULUM.

Homo natus de muliere, brevi vivens tempore: & dum vivit, multas sustinet miseras, plus amore corporis, quam animae. Sed anima non potest mori, sed cum exit de corpore, cito moritur corpus, & antequam exeat de corpore, magnum sustinet pavorum, quia videt ante se S. Michaelē, qui expectat eam, & propter misera agmina timet exire. Vix illis animabus, quas diabolus suscipit, & ligat sub laqueo, quia non possunt de eius laqueo evadere, non per eleemosynas & orationes fidelium. Legimus de S. Machario, quod una die, dum perambulabat, pervenit in desertum locum in coemeterio Judaeorum, & invenit caput Judaei mortui, & postquam tetigit illud baculo, ait: Quid me volvis? Respondit S. Macharius, Dic mihi, ubi sunt animae Judaeorum? Respondit caput, Puteus est mirae profunditatis, quantum est a terra usque ad caelum: & in puteo est aqua frigida super omne frigus, & ignis calidior cunctis ignibus, & fetor intolerabilis, fames & sitis, & serpentes, & inter dolores istos flamus, & cruciamur nos, & multae animae Christianorum. Et ait S. Macharius, Dic mihi si habetis ullam requiem. Respondit caput, Quamdiu tu sive alter ita bonus Missas pro mortuis dicit: quantum durat Missa, tantum sumus in requie. Et post haec Macharius lachrymans discessit, orans pro animabus. Et, charissimi, oremus Dominum nostrum Jesum Christum pro animabus omnium fidelium defunctorum, cum Missis & Psalmis, & orationibus, jeuniis & eleemosynis, ut dimittat eis omnia peccata sua per suam misericordiam, tribuatque eis vitam aeternam: & nos dum vivimus, talia facere, & sic obedire suae iussioni studeamus, ut post hanc vitam mereamur ingredi in janua paradisi, quod nobis praestare dignetur Jesus Christus.

IN DIE CINERUM.

Hodie, fratres charissimi, in pugnam contra diabolum intramus, & debemus illum vincere per totam Quadragesimam, & propter hoc imponimus hodie cineres super capita nostra. Antiqui milites, cura debebant ire ad bellum, fortiter per septem dies equos suos pascebant levis cibis, ut plus currere possent. In capite septem dierum ponebant cineres super capita sua, ut Deus omnipotens daret eis victoriam. Et nos, fratres charissimi, pascamus corpora nostra levis cibis his diebus, ut veloces possimus esse contra antiquum hostem, & ut Deus det nobis victoriam de inimico nostro. Et in alia figura intelligitur, quod recordari debemus nos de pulvere esse factos, & in pulverem reverti: sicut dixit Deus ad primum hominem, *Terra es, & in terram ibis*: & omnia, quae sunt nobis transitoria, nobis vilescere debent: quia mundus transibit, & concupiscentia sua. Et Jacobus Apostolus nos docet, dicens: *Fratres, nolite diligere mundum, quia qui eum diligit, non est charitas in eo*. Et alia figura est, quare hodie portamus cineres. Pater de caelis venit ad Jonam prophetam, & dixit ei: *Vade in Niniven civitatem magnam, & predicat in ea, quod ni-*

si dimiseris idola, quae adoras, in capite quadraginta dierum submergetur. Respondit Jonas, *Domine mi, nescio civitatem*: & Jonas fugit a facie Domini, & veniens ad mare intravit navem cum navigatoribus, qui volebant transire ad aliam provinciam: & factum est dum navigarent, orta est tempestas magna in mari, & navis cepit perire: & navigantes miserunt sortem, & cecidit super Jonam: & iactaverunt eum in mare, & cetus deglutivit eum, & portavit eum in ventre suo tribus diebus, & tribus noctibus, donec venit in Niniven, & eum ibi evomuit. Ipse autem exiens de ore piscis, nesciebat ubi esset, & perdidit omnes capillos propter piscis calorem, & quasi vit ab hominibus, quia terra esset illa: & dixerunt, quia Ninive est. Videns itaque Jonas voluntatem Dei, intravit civitatem, & praedicabat, dicens: *In capite quadraginta dierum Ninive subvertetur*. Postquam rex audivit sermones Jonae, timore percussus surrexit de folio suo, & projecit vestimentum regale, & vestivit se sacco, & conspersit se cinere, & praecepit jeunium fieri per totam civitatem, ut neque homines, neque pecora gustarent cibum per tres dies: & vidit Deus, quod conversi sunt a via sua mala, & misertus est populi sui. Et nos fratres, qui multum sumus in abyssum meri propter peccata nostra, hodie aspergimus nos cinere, & ut Deus videat humilitatem nostram, & dimittat peccata nostra nobis, & habeat misericordiam, sicut habuit de Ninive. Propterea, fratres charissimi, hodie laboratis evomere peccata vestra, & nolite redire ad vomitum quasi canis, qui cum plenus est, vomit morticinam carnem. & iterum manducat: sed pugnemus cum diabolo his quadraginta diebus, ut in die resurrectionis cum Domino mereamur habere vitam aeternam.

ALIUS SERMO.

Dies novimus, dies electus est, in quo gaudent Angeli. Interrogandum est, quis primus rogavit, ut animae haberent requiem in inferno: & respondendum est, quia Paulus Apostolus & Michael Archangelus rogaverunt Dominum, quando ex inferno exierunt, quae Dominus voluit, ut Paulus videret penas inferni. Vidit autem portas arboreas, igneas, & peccatores cruciatis in illis arboribus, & alii pendebant per pedes, alii per manus: alii per capillos, alii per colla, alii per linguas, alii per brachia. Et iterum vidit fornacem ignis ardentem, septem flammis, & multi puniebantur in ea, & septem plagae erant in circuito fornacis. Prima nix, secunda glacies, tertia ignis, quarta sanguis, quinta serpentes, sexta fulgur, septima fetor, & in ipsa fornace ponebantur animae peccatorum, quae non egerunt penitentiam in hoc seculo: ibi cruciantur, & recipit unusquisque secundum opera sua. Alii flent, alii ululant, alii gemunt, alii ardent & desiderant habere requiem, sed non inveniunt: quia animae nunquam moriuntur. Timendus autem est nobis ille locus, in quo est dolor sempiternus, in quo gemitus, in quo tristitia sine gaudio, in quo abundantia lachrymarum propter cruciationem animarum, in quo rota ignea mille vicibus: in illo die ab angelo tartareo in unaquaque vice mille animae coneruntur. Postea vidit fulmen horribile, in quo multae bestiae diabolicae erant quasi pisces in medio maris, quae animas peccatorum devorant: & desuper illud fulmen habetur pons, per quam transeunt animae iustae sine dubitatione, & animae peccatorum unaquaque secundum meritum suum: ibi vidit Paulus multas animas peccatorum demersas, alteras usque ad genua, alteras usque ad umbilicum, alteras ad labia, alteras ad supercilia, & quotidie perenniter cruciantur. Et fleuit Paulus, & suspirans interrogavit, qui essent demersi ad genua, & dixit angelus, Hi sunt qui detrahunt alienis sermonibus: & qui ad umbilicum, hi sunt fornicatores & adulteri, qui non sunt reversi ad penitentiam: qui vero ad labia, hi sunt, qui intrantes Ecclesiam non audiunt verbum Domini: qui ad supercilia, hi sunt, qui gaudent de malicia proximi sui. Et fleuit Paulus dicens: Vix his, quibus praeparantur tantae poenae. & vidit alium locum tenebrosissimum, plenum viris & mulieribus,

comedentibus linguas suas, & dixit ei Angelus: Hi sunt feneratorum pecuniarum, qui usuras recipiunt, & non sunt misericordes, propterea sunt in hac poena. Et vidit alium locum, in quo erant puella nigra, habentes vestimenta nigra, induta pannis & sulphure, & igne, & dracone, & serpentes & vipers circa colla habebant: & quatuor Angeli increpantes eas, & habebant cornua ignea, & ibant in circuitu earum dicentes, Agnoscite quod egistis male. Et interrogavit Paulus quæ essent: & ait Angelus, Hæ sunt, quæ non servaverunt castitatem ad nuptias, & quæ maculaverunt se in parentibus suis, & necaverunt infantes suos, dantes eos bestiis in escam. Et post hæc vidit viros ac mulieres super camelos, & multos fructus habebant ante illos, & non poterant sumere ab eis. Dixit itaque Angelus Paulo, Hi sunt, qui absolvunt jejunium ante tempus. Et vidit in alio loco senem inter quatuor diabulos plorantem, & interrogavit Paulus, quis hic esset: & Angelus, Hic est negligens, qui non custodit legem Dei, sed avarus fuit, & dolosus, & superbus, & ideo sustinebit poenas innumeras usque in diem iudicii, & flebit Paulus, & ait Angelus ei: Paule, cur fles super humanum genus? nam videbis adhuc majores poenas. Et ostendit ei puteum signatum septem foribus, & dixit ei: Sta longius, ut possis sustinere fetorem. Et aperuit os putei, & surrexit fetor magnus superans omnes poenas, & dixit ei Angelus: Qui in hunc puteum mittuntur, nunquam de eis fiet conversio in conspectu Dei, & dixit ei Paulus: Qui sunt hi, qui mittuntur in eum? Qui non credunt Christum filium Dei venisse in carnem: & qui non baptizantur, non communicantur corpori Christi. Et vidit in alio loco viros ac mulieres, vermes ac serpentes comedentes eos, & erat anima super animam, quasi ovis in ovili: profunditasque illius loci, quasi exaltantur cæli à terra: & audivit gemitum suspirantium quasi tonitruum magnum, & post hæc vidit inter cælum & terram animam peccatoris, ululantem inter septem diabulos, ducentes eam eo die exeuntem de corpore, & clamaverunt angeli contra eam dicentes: Væ tibi misera anima, quid fecisti in terra, contempsisti mandata Dei, nec ulla bona fecisti opera, ideoque eris posita in tenebras exteriores, ubi erit fletus & stridor dentium. Post hæc in uno momento deduxerunt animam Angeli de corpore ad cælum, & audivit vocem millium Angelorum lætantium propter eam, & dicentium: O anima felicissima ac beata, lætare hodie, quia fecisti voluntatem Dei: & leverunt eam ante Deum, quia ipse elegit opera sua bona. Et post hæc S. Michael eam collocavit in paradiso, ubi erant Sancti, & clamaverunt cum magna læticia contra animam iustam: & clamor factus est, quasi cælum & terra moverentur: & clamaverunt peccatores, qui erant in penis, dicentes: Miserere nostri Michael, & tu Paule dilectissime Dei, intercede pro nobis ad Deum. Et ait Angelus: Nunc flete, & flebimus vobiscum, & angeli vobiscum, ut forte misereatur Deus, & det aliquod refrigerium. Audientes autem hæc, qui erant in penis, exclamaverunt voce magna, & Michael Archangelus, & Paulus, & millia millium Angelorum: & auditus est sonus vocis eorum in quarto cælo dicentium: Miserere Christe fili hominis. Et vidit Paulus cælum moveri, & filium Dei descendentem de cælo, habentem diadema in capite suo. Rursus clamaverunt, qui erant in inferno, una voce dicentes: Miserere nostri fili excelli. Et vox filii audita est, dicens eis desuper: Ego pro vobis crucifixus fui, lancea perforatus, clavus fixus, felle & aceto potatus, pro vobis mortuus, ut vos viveretis: sed vos mendaces fuistis, avari, invidi, superbi, malefici, nec ullum bonum fecistis, nec penitentiam accepistis, sed iniqui fuistis in omni vita vestra. Post hæc se prostravit Michael, & Paulus, & angeli, millia millium Angelorum, orantes Dei filium, ut requiem haberent omnes, qui erant in inferno: & ait Dominus, propter Michaelem, ac Paulum, & Angelos meos, & maxime pro resurrectione mea concedo vobis requiem ab hora nona sabbati usque ad horam primam feriæ secundæ. Et ostiarius inferni, qui dicitur Cerberus, extulit caput suum super omnes, qui erant in inferno, & contristatus est valde. Tunc lætati sunt

omnes, qui erant in penis, clamantes una voce: Benediximus te fili David, qui dedisti nobis misericordiam. Nam plus prodest nobis remedium unius diei ac noctis, quam totum tempus vitæ nostræ, quod consumpsimus super terram. Et dixit Angelus: Qui custodierit diem dominicum, habebit partem cum Angelis Dei. Et interrogavit Paulus ab Angelo, Quot essent poenæ in inferno? & dixit Angelus, Poenæ sunt centum quadraginta quatuor millia, ac si essent centum viri eloquentes ab initio mundi, unusquisque habens quatuor linguas ferreas, non possent ceteras poenas inferni numerare. Vos autem fratres charissimi, audientes tanta tormenta inferni, convertemur ad Dominum nostrum, ut cum Angelis ejus valeamus regnare.

REVELATIO S. MICHAELIS.

DEUS volens Angelos honorari in terra ab hominibus, hanc occasionem, ut legimus, primam ostendit. Est autem quedam civitas in Apulia, quæ dicitur Sipontus, in qua erat quidam dives, nomine Garganus, habens armenta multa boum & pecudum in monte vicino, qui dicitur Garganus. Erat autem quidam taurus nimis superbus, qui cum alii boves ad domum reverterentur, ille solus vagus remansit in monte: quodam vero die dominus iratus, quia aliis revertentibus non revertebatur domum. Hic autem apprehendens arcum & sagittas, volens eum occidere, sed voluitate Dei sagitta acuta rediit, & eum vulneravit, à quo fuit missa. Quod videns Garganus, valde timuit, & propius accedere noluit, pergensque ad Episcopum suum narravit ei omnia, quæ acciderant. Tunc Pontifex prudens instituit triduanum jejunium populo, & orarent, ut Dominus ostenderet eis, quid esset, & quid significaret, quod ille à telo suo fuerat vulneratus. Tertia vero nocte Michael Archangelus apparuit Pontifici, dicens ei: Scias, quia voluntate Dei hoc factum est. Ego sum Michael princeps militiæ cælestis, & locum illum, juxta quem taurus stabat, mihi consecravi, ut in eodem loco Christiani invocent auxilium, & sentiant. Vade ergo & tu & omnis populus ad speluncam, juxta quam stabat taurus, & intrate in eam, & videbitis altare, & super altare rubicundum pallium, ibi facite orationes vestras, & habete memoriam meam, & auxiliabor vobis. Audiens hæc Episcopus gavisus est valde, & manè cum populo ascendens in montem Garganum, & intravit in speluncam, sicut Angelus dixerat. Hæc fuit prima causa, quod memoria Angelorum fuit in terra. Ab hoc tempore usque in præsens sunt Ecclesiæ, & festivitates eorum ad laudem Dei, qui vivit, &c.

DE SANCTA MARIA.

Hodie, fratres charissimi, celebramus festivitatem sanctæ MARIE, Dei genitricis, quæ hodie translata est in cælum de mundo, ut pro nobis oret filium: quia mundus deletus esset, nisi per preces S. Mariæ sustineretur. Quia legimus, postquam cælos ascendit ipsa, assidue stat coram Deo, orationem pro peccatis nostris effundens, & iustos retinet, ne cadant; peccatores confortat, ne pereant; diligit virgines, si in vera virginitate consistunt, custodit viduas, si permanent in vera viduitate. Legimus quid fecit erga clericum quendam, qui fuit Romæ de nobili genere ortus: pater & mater, frater & soror occiderant, solus superstes multos habebat honores, multas possessiones, Capellamque vicinam domui suæ in honore beatæ Mariæ consecratam, in qua quotidie omnes horas sanctæ Mariæ decantabat. Parentes autem ejus ceperunt eum omnes stringere, ut duceret uxorem, sed noluit per longum tempus, & cum consisteret stringendo, voluntati eorum concessit. Desponsaverunt autem ei conjugem de melioribus Romæ. Factum est, cum dies nuptiarum esset constitutus, venerunt parentes ejus cum honore, & celebrabant nuptias cum læticia, sicut usus est. Illi verò ascen-

derent

gentes equos, recordatus est clericus, quod B. Maria nunquam dereliquerat eum, ascendit & ipse cum aliis, ut cum honore adduceret uxorem: cum redisset, cantabant cymbalis & cytharis, & ceteris instrumentis. Et clericus recordans, quod adhuc non cantaverat Nonam de S. Maria, & ait militibus: Præparate mensas, & ea, quæ præparanda sunt secundum ordinem nuptiarum, & ego vadam ad Ecclesiam cantare Nonam de S. Maria, & postea revertar ad vos. At illi ceperunt tristari, dicentes: Sic faciunt alii, qui conjugem ducunt, vadunt cantare Matutinas. Postquam ille aperuit ostium Ecclesiæ, vidit eam plenam lumine & ardore, & B. Mariam sedentem ante altare. Et terrore percussus cecidit in terram quasi mortuus, ipsa autem veniens tenuit manum ejus, & ait: Noli timere, ego sum amica tua, quam semper dilexisti, & in mente habuisti, nunc autem me dereliquisti, & aliam accepisti, quare hoc fecisti? Nonne sum amica tua? Nonne sum satis pulchra? an quæris aliam, quæ habet majorem pulchritudinem quam ego? Et ille nimis timens respondit, Quæ es Domina mea, non te cognosco, sed te video pulchram & tam honestam, ut non habeatur talis in cælo: nam odor à te progrediens replet me, quod me credo esse in paradiso. Respondit Maria, Ego sum B. Maria, mater Christi, tu vero mihi hæcenus servisti. Sed cur me derelicta aliam desponsasti? Noli me derelinquere propter mulierem mortalem, & parvo tempore durabilem. Hoc dicto evanuit ab oculis ejus. Ipse vero, postquam Nonam dixit, rediit ad palatium, in quo milites eum expectabant, & constringebant eum dicere, quare tantam moram fecisset: quibus ille ait: Quicumq; de parentibus meis meam ducat uxorem, quia amplius non habeo aliam, nisi B. Mariam, cui die & nocte servire desidero. Sponsa hæc audiens, tristis & dolens ad domum patris rediit. Clericus vero accessit ad B. Zephyrum Papam, qui eo tempore erat, quærens consilium, quid facere deberet: qui præcepit ei, ut omnia, quæ haberet, donaret Ecclesiæ, in qua visionem viderat, & fieret ibi monachus, & serviret ibi Deo & B. Mariæ omnibus diebus vitæ suæ, quæ eum de laqueo diaboli liberavit. Nunc autem, fratres, serviamus semper tali reginæ, quæ non derelinquit sperantes in se. Cum diligeret orationes Sanctorum, & exaudiat, multo magis matrem suam exaudit pro peccatoribus exorantem: & ipse in cruce expansus commendavit eam B. Joanni Evangelista, ut eam custodiret die ac nocte, quamdiu esset in hoc seculo. Et B. Joannes implevit, quod sibi commendatum fuit. Cum appropinquasset dies & tempus, in quo Dominus eam voluit de hoc seculo tollere, ut semper vicina ante faciem suam oraret pro peccatoribus, vocavit eam dicens: Veni ad me dilecta mea, sponsa mea, mater mea, tempus est, ut exaltem te super omnes angelos & archangelos, & cæteras virtutes, quæ sunt in cælo, & sis in conspectu meo semper: die dominica portabo te in cælum. At illa venit statim, nuntians Joanni, quæ ei Dominus dixerat. Tunc B. Joannes ait: Oremus pariter, ut Dominus noster, filius tuus, transmittat nobis omnes Apostolos, ut serviant tibi. Illis vero orantibus omnes Apostoli in qualicumq; loco orabant, rapiti & adducti fuerant ante ostium, ubi erat B. Maria, & steterunt cum ea, usquequod filius ejus assumpsit eam in cælum, ubi nunc stat in conspectu ejus, non cessans pro peccatoribus exorare. Toto igitur affectu confugiamus ad eam venire, ut per suas orationes ducat nos ad illa gaudia, ubi ipsa manet cum filio sine fine.

SERMO QUALIBET DIE.

Plus & misericors Dominus nos per Prophetam hortatur ad compunctionem cordis & penitentiam: dicens: Convertimini ad me roto corde vestro, in jejuniis & fletu, & platu: quia nolo mortem peccatoris, sed ut magis convertatur, & vivat. Et iterum: Nolite tardare converti ad Dominum, ne differas die in diem, quia nescis quid futura parat dies: cur tardas converti ad Dominum, scilicet periculo animæ tuæ, quia mors non tardat: quod si invenit te tardantem, ducet ad tormenta: quia tu peccator converti dissimulas, & non

Bedæ Tom. 7.

metuis mortem, ne ipsa repentina surripiat tibi diem conversionis. Nonne homines subito moriuntur? Si bonum est peccata dimittere, & ad Deum converti, fac citò. Deus promittit remissionem peccatorum, vivendi non promittit: ideo convertatur unusquisque ad Deum citius, & derelinquat impiam viam suam subito: cum veniet dies ultima, peribit dilatio, & restabit damnatio. Si perire non vis, redi ad Deum, & vives. Noli desperare de venia peccatorum, nec de longa vita cogitare. Convertere ergo ad penitentiam. Cras, inquires, convertam: quare non hodie? Dices, Quid mali, si cras dicam. Quid mali, si hodie. Fortè dices, Longa erit vita mea, dicam. Si longa est, vita fit bona: si brevis, & ipsa fit bona. Non vis habere longum prandium, & malum: & vitam longam vis habere, & malam villam emis, bonam: desideras uxorem, vis ducere, bonam quæris. Filios tuos vis nasci bonos, optimas caligas emis, & non vis malas, & vitam vis malam? Quid tibi prodest vita tua, quæ vitam vis malam, ut inter omnia bona tua malus sis. Ne tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem Verba Dei sunt hæc, non mea: non à me audisti, sed ego tecum audio à Domino. Respondes fortè, cras convertam. O vox corvina! Quis dedit tibi hanc securitatem? qui indulgentiam remittendi promittit, crastinum diem dissimulandi non spondit. Corvus non rediit ad arcam, columba rediit. Si enim tunc vis agere penitentiam, quando non potes: peccata dimiserunt te, tu autem non illa. Satis alienus est à fide, qui ad agendam penitentiam tempus expectat. Merendum est, ut dum sperat misericordiam, incidat in iudicium. Qui tempus datum negligit, frustra effundit preces ad Deum. Festinet unusquisque ad Deum, dum potest: quia dum potest, valuerit oratio, & cum tardare voluerit, non poterit. Vigila Christiane sub misericordia Dei, pugna cum diabolo: quia arma Christi tecum habes. Deus, qui jubet te pugnare, cupit tibi dare paradysum, si bene pugnaveris: ubi sunt divitiæ tuæ, ubi Christum videbis & Angelos, & homines justos surgentes sicut sol: ubi non est lux, nec fames, nec sitis, nec ullus dolor. Quid vis homo Christiane, qui te non emendas? nescis quanta & qualia parata sunt in inferno, ubi est fletus, & stridor dentium, ubi flamma, pediculi, & ranæ, & vermes non moriuntur. Ignis, qui ibi est, non extinguitur: ibi sunt tenebræ & mala, nulla lux ibi est, nulla consolatio: ibi est feor, quem nullus sustinere potest. Considerate diligentius superbiorum sepulchra mortuorum, & agnoscite, quia nihil in eis remansit nisi fletus & feor, & simus vermium. O homo considera vehementer sepulchra, & dic, Væ mihi misero peccatori! iste, dum vixit in hoc seculo, secutus est luxuriam & fornicationem, & penitentiam non egit: ex illo misero nihil remanet, nisi feor amarus, & cum impiis cruciatur. Væ misero peccatori, time ne & mihi sic contingat! Tunc clamavit ille mortuus de sepulchro, Vide & agnosce pulverem meum, & relinque desiderium malum, ne mecum crucieris in inferno. Quod tu es, fui: quod ego sum, tu eris. O homo dimitte perjuriam, luxuriam, homicidium, furtum, avaritiam, & alia peccata, quæ dinumerare longum est, ut in inferno non crucieris, sed habeas gloriam cum Deo Patre, &c.

ALIUS SERMO.

FRatres charissimi, tempus est transeundi de malo ad bonum, de tenebris ad lucem, de isto infidelissimo seculo ad gaudia sempiterna, ut non comprehendat nos illa dies, in qua Dominus noster Jesus Christus adveniet ponere orbem terræ desertum, & peccatores æternis cruciatibus mancipare, qui noluerunt agere penitentiam de peccatis, quæ egerunt. In mendacio est magnum crimen, sicut ait Salomon, Os quod mentitur, occidit animam. Iracundia viri justitiam Dei non operatur, & cupiditas. Unde dicit Apostolus: Radix omnium malorum est cupiditas & superbia per quam ille Angelus apostata cecidit, qui initium viarum Dei, sicut legitur in prophetia, contempserit: Lucifer, qui mane oriebatur, cecidit. Vitanda est superbia,

Q. 2.

quæ

quæ valuit Angelos decipere: quanto magis homines valebit decipere. Et invidia est nobis timenda, per quam diabolus primum hominem decepit, sicut scriptum est, *Per invidiam crucifixus est Christus; & idem qui invidet proximo, Christum crucifigit.* Videte ut semper pavidi & solliciti expectetis iudicis adventum, ne nos imparatos inveniat: quia Apostolus ait, *Dies mei tanquam fur in nocte venient.* Væ illis, quos inveniet dormientes in peccatis. Tunc namque congregabuntur, sicut legitur in Evangelio, *ante eum omnes gentes, & congregabit oves, sicut pastor segregat oves suas ab hœdis: & statuet oves à dextris, hœdos autem à sinistris.* Tunc dicet rex his, qui à dextris ejus erunt, *Venite benedicti patris mei.* &c. ubi nullus dolor, nec tristitia erit, ubi vox non invenitur alia, nisi charitas & pax & læticia sempiterna cum omnibus electis Dei, ubi nullum bonum deesse poterit. Tunc respondebunt iusti dicentes, Domine, cur tantam gloriam & tanta bona præparasti? Respondebit: Pro misericordia, pro fide & pietate, & veritate, & cetera. Domine, quando vidisti ista bona in nobis? Respondebit Dominus, *Amen dico vobis, quod fecistis uni ex minimis meis fratribus, mihi fecistis: & quod fecistis in abscondito, ego palam vobis reddam.* Tunc dicet rex his, qui erunt à sinistris ejus, *Ite maledicti in ignem æternum, qui præparatus est diabolo & angelis ejus ubi erit fletus & stridor dentium & lachryma oculorum: ubi mors optatur, & non datur: ubi vermes non moriuntur, & ignis non extinguetur: ubi nullum gaudium, sed tristitia: ubi nulla requies, nisi pœna: ubi nullus auditur, nisi gemitus.* Tunc respondebunt & ipsi dicentes, Domine, cur tantas penas nobis præparasti? Pro iniquitate & malignitate vestra dicet Dominus. Itaque fratres rogo vos, ut qui in bonis operibus sunt, perseverent in omni opere bono: qui verò mali sunt, citò se corrigant, antequam illos mors subitanea inveniat. Dum ergo tempus habemus, operemur bonum ad omnes, & mala facere cessemus, ut ad vitam æternam pervenire valeamus.

ALIUS SERMO.

Misericordia & veritas obviaverunt sibi, &c.] Fuit quidam pater familias, rex potens, qui quatuor filias habuit, quarum una vocabatur Misericordia, altera Veritas, tertia Justitia, quarta Pax: de quibus dictum est, *Misericordia & veritas.* &c. Habebat etiam quandam filium sapientissimum, cui nemo in omni sapientia poterat comparari: habebat etiam quandam famulum servum, quem exaltaverat, quem multo honore ditaverat: utpote quem ad imaginem & similitudinem suam fecerat, & nullo aliquo merito præcedente. Dominus verò, uti mos est hujusmodi sapientum domitorum, sapienter voluit mores cognoscere, & explorare, & fidem famuli sui, utrum esset fidelis erga se, nec ne: dedit ei leve mandatum dicens, *Istud mandatum si custodieris, ampliori honore honoraberis: si non, pessima morte morieris.* Famulus sumpto mandato Domini sui, haud mora, transgressus est illud mandatum. Quid plura? Quid verborum vos lachrymis demorabor? Deinde transgressio non tamen adfuit, sed causam transgressionis quaerit famulus superbus, rigidus, contumeliosus, inflatus, totam culpam retorfit in dominum suum. Cum enim dixit, *Mulier, quam dedi tibi mihi sociam, ipsa me decepit,* totam culpam impiegit in auctorem. Dominus non tam pro transgresso mandato, quam pro illata contumelia offensus quatuor vocavit tortores sævissimos, uni illorum præcipiens, ut eum incarceraret: alteri, ut vivum decollaret: tertio, ut eum jugularet: quarto, ut eum devoraret crudeli pœna. Post hæc cum se occasio offeret, hos quatuor tortores propriis nominibus insinuabo. Tortores isti sua sævicia studentes arreptum miserum omnibus pœnis afficere cœperunt. Has verò famuli pœnas audiens una de filiabus regis, scilicet Misericordia, veloci cursu currit ad carcerem, & introspicens, vidensq; famulum tortoribus mancipatum, pœnis affectum, non potuit non misereri: quia misericordiam propriam est misereri. Laceratis ergo vestibus & complois manibus, expansis per colla capillis, ululans & clamans recurrit ad patrem,

& ingenuculata ante pedes paternos cœpit simplici & gemibunda voce dicere: *Heu pater charissime, nunquid ego sum filia tua Misericordia, & non tu diceris misericors? Si misericors es, famuli tui miseraris: & si famuli tui non miseris fueris, misericors non eris: si misericors non fueris, me Misericordiam non habebis.* Taliter illa apud patrem argumentante, advenit foror ejus Veritas, & cur Misericordia fletet, qualiviv à patre. Cui pater: *Ista, inquit, foror tua Misericordia vult, ut ego miserar illius superbi transgressoris, cui pœnam indixi.* Veritas autem hoc audiens, admodum stomachata, torvisque oculis intuens patrem, sic ait: *Nunquid ego sum filia Veritas? Nonne diceris verax esse? Nonne verum est, quod ei pœnam injunxisti, & per mortem tormenta promissisti? Si verax fueris, verum persequeris: si verum persequutus non fueris, verax non eris: si verax non fueris, Veritatem non habebis.* Ecce *misericordia & veritas obviaverunt sibi.* Has lites, contentiones, has rixas, has causas audierat tertia foror, scilicet Justitia, clamoribus earum accita cœpit à Veritate causam quaerere. Et Veritas non poterat nisi vera dicere, ait illa, inquit, foror nostra Misericordia, si foror dici debeat, quæ nobis non consentit, vult, ut pater noster miseretur illius superbi transgressoris: & Justitia inflato vultu versans inopinatum corde dolorem, sic ait ad patrem: *Nunquid ego sum filia tua Justitia? Non diceris esse justus? Si justus fueris, in transgressorem justitiam exerces: si justitiam non exerces, justus non eris: si justus non eris, me Justitiam filiam non habebis.* Ecce Veritas & Justitia hinc & illinc, sola misericordia & virgo madentes. Ultima coelicolum terras A scra reliquit: scilicet pax fugit in regionem longinquam. Ubi enim est lis & contentio, ibi non est pax: & quanto major est contentio, tanto major pacis elongatio. Pace igitur amissa, & tribus filiabus in gravi dissensione politis, quid faceret, cui parti tutius cederet, difficillimè diffiniebatur. Si enim Misericordia cederet, Veritatem & Justitiam offenderet: si Veritati & Justitiæ cederet, Misericordiam filiam non haberet: & tamen necesse erat, ut misericors esset, & justus, & pacificus, & verax. Consilio ergo opus erat. Advocans igitur pater filium sapientissimum, super hoc negotio eum consuluit: cui filius, Committite mihi pater præfens negotium persequendum, & ego tibi de transgressore sumam vindictam, & quatuor filias tuas reduceta pace tibi restitum. Cui pater ait, Magna sunt, quæ promittis, si vocem facta sequantur. Si dictis facta præstas, faciam quod hortaris. Suscepit igitur mandato regali, filius sumpsit secum Misericordiam fororem suam, & saliens in montibus, transiens colles, pervenit ad carcerem, & respiciens per fenestras, aspiciens per cancellos vidit famulum incarceratum, præsentem vita privatum, & devoratum, & à planta pedis ad verticem usq; non erat in eo sanitas. Vidit illum jugulatum, quia per ipsum mors in mundum intravit. Vidit illum devoratum, quia ex quo homo moritur, vermibus efca datur. Et quia nunc se occasio obtulit, accipite nomina eorum quatuor tortorum. Primus, qui eum incarceravit, carcer est exilium præsentis vitæ, de qua dictum est, *Heu mihi, quia in olatu meo prolongatur:* secundus, qui eum decollavit, miseria est mundi, quæ nos omnes pœnis & miseris afficit: tertius, qui eum jugulavit, mors est, quæ nos omnes jugulat & occidit: quartus, qui eum devoravit, vermis est: quia, sicut dixi, ex quo homo moritur, vermes ad corrodendum eum suscipiunt. Quatuor itaque tortores isti, videlicet hujus exilii carcer, & miseria mundi, mors & vermis, à primo homine usque ad novissimum per totam successionem pœnas primi transgressoris exigunt. Carcer verò nos detinet, id est, miseria mundi, quæ nobis omnia mala inserit. Mors nos jugulat, vermis nos rodit. Videns igitur filius his quatuor tortoribus famulum suum mancipatum, non potuit non misereri: quia Misericordiam comitem habuit, & introsiliens in carcerem mortis, mortem suam vicit, & alligato forti ejus vasa rapit, & spolia distribuit, & copiosa præda, ascendens in altum captivitatem duxit captivam, donaque dedit hominibus, & famulum duplicato honore in patriam reduxit indutâ stolâ immortalitatis. Hoc videns mi-

fericordia, non habebat unde conquereretur, quia vidit famulum duplicato honore reversum, stolam immortalitatis indutum. Veritas non inveniebat causas querelæ, quia pater fuerat inventus verax. Jam omnes famulus pœnas exolverat, iustitia similiter jam nihil conquirebatur, quia in transgressore fuerat iustitia: & sic, qui perierat, reinventus est. Videns igitur Pax forores suas concordantes, reversa est, & eas pacificavit. Ecce *Misericordia & Veritas obviaverunt sibi*: iustitia & pax osculate sunt. Sic igitur per mediatorem hominum & angelorum pacificatus & reconciliatus est homo, & ad ovile Dei ovis centesima redacta est: ad quod ovile nos perducatur Jesus Christus, cui est honor & gloria in omne ævum, Amen.

IN DIE PALMARUM.

Cum appropinquasset Iesus Ierosolimam, & venisset Bethphage, ad montem Oliveti, tunc misit duos discipulos &c. In transitu articulo suæ passionis Christus venit Ierosolimam, propter Adam, qui descendit ad Ierosolimam in Jericho, & incidit in latrones: qui plagis impostis semivivus relictus, spoliatus à gratuitis, vulneratus in naturalibus, id est, à virtutibus animæ: & vulneratus in naturalibus, id est, in mente & ratione. Adam nos vendidit per gulam, sed non potuit reparare nos. Propter Adam ergo Samaritanus, id est, Christus venit Ierosolimam, volens reparare nos. Terrenum, quod ceciderat de manu ejus. Iste est ille, qui seipsum coxit in clibano passionis: panis vivus effectus, panis est Angelorum. Hodie Christus Ierosolimam per aureas portas intravit, & occurrerunt ei pueri Hebræorum. Alii ramos jactabant in viam, alii vestimenta. Similiter fideles hodie debent venire in Ierosolimam per aureas portas, & debent ramos portare, & vestimenta projicere in viam. Per aureas portas intrant, qui corporeos sensus, ne pro licitis carpant illicita, gladio circumcisionis castigant. Circumcidendi sunt oculi, ne videant vanitatem: circumcidenda sunt manus, ne operentur manus, quo Deus vel proximus offendatur, & sic de cæteris membris. Ipsa caro circumcidenda est, quæ militat adversus animam. Ramos debent fideles portare, id est, bona opera: quia per bona opera prævenit misericordia iudicium. Opera misericordiarum sunt, vestire nudos, colligere hospites, errantes revocare, visitare infirmos, consolari senes, coadunare parvulos, sepelire mortuos, quod invenitur in Tobia: ut testatur illud Evangelii: *Venite benedicti patris mei, &c.* Debetis, charissimi, vestimenta in viam projicere, id est, carnem mortificare: quia, qui seminat in carne, de carne metet corruptionem: qui seminat in spiritu, de spiritu metet vitam æternam. Debetis subtrahere ventri, & dare pauperibus: sic jejunium vestrum erit ordinatum. Si hæc feceritis hodie, estis Ierosolymis: sed ut in peccato perseveretis, estis in Jericho. Sed ut perveniatis in Ierosolimam, exoremus Dominum, quæ construitur ex vivis lapidibus: quod ille nobis concedat, qui vivit & regnat Deus per omnia secula seculorum. Amen.

Variorum sermonum venerabilis Bedæ Presbyteri finis.

BEDÆ PRESBYTERI
SCINTILLÆ, SIVE LOCI
COMMUNES.

CAPUT I.

DE CHARITATE.

CHRISTUS.

MAIOREM hac dilectionem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amico suo. Ioan. 13

PETRUS.

Ante omnia mutuam in vobismetipsis charitatem continuam habentes, quia charitas operit multitudinem peccatorum. 1. Pet. 4
Rom. 13
Prov. 10

PAULUS.

Charitas patiens est, benigna est, & reliqua. 1. Cor. 13
Charitate fraternitatis invicem diligemur. Rom. 12

JOANNES.

In hoc cognovimus charitatem Dei, quoniam ille pro nobis animam suam posuit: & nos debemus pro fratribus animas ponere. 1. Ioan. 3
Deus Charitas est, & qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo. 1. Ioan. 4

SALOMON.

Oidium suscitavit rixas, & universa delicta operit charitas. Prov. 10

AUGUSTINUS.

Si per viam vere charitatis volumus currere, ad æternam patriam feliciter possumus pervenire.

Sine charitate enim omnia quæcumque facimus, nihil prodest facere.

Vacuum & inane expendimus studium, si non habemus charitatem, quæ Deus est.

Regnat enim carnalis cupiditas, ubi non est Dei charitas.

Tunc enim homo perfectus est, quando charitate plenus est.

Sine amore charitatis, quamvis quisque recte credat, ad beatitudinem pervenire nequaquam potest.

Tanta est charitatis virtus, ut etiam prophetia & martyrium sine illa nihil esse credantur.

Tanta est charitatis virtus, quæ se desit, frustra à habentibus caret: si ad sit, recte habentur omnia.

Ille autem tenet quod pater, & illum nihil latet in divinis modis, qui charitatem tenet in sermonibus.

Sect animi charitatem dulci ac salubri cibo, sine qua dives pauper est, & in qua pauper dives.

Qui claudunt oculos suos contra charitatem, obdormiscunt in concupiscentiis & in delectatione carnis.

Extende charitatem per totum orbem, si vis Christum amare: quia membra Christi per orbem jacent.

Quomodo enim corpus tuum sine spiritu, hoc est, sine anima si fuerit, mortuum: ita & anima tua sine spiritu sancto, id est, sine charitate, mortua deputabitur.

Non enim habitant in unum, nisi in quibus fuerit perfecta charitas Christi.

Nam in quibus non est perfecta charitas, cum in unum sunt, odiosi sunt, molesti sunt, turbulenti sunt, anxietate sua turbant ceteros.

AMBROSIVS.

Sicut sine via nullus venit, quod tendit, ita sine charitate, que dicitur est via, non ambulare possunt homines, sed errare.

Eos autem, quos ad tolerantiam peccatorum sortes Dei charitas reddit, nulla delectatio carnis, nulla voluptas mala blandè corrumpit.

GREGORIUS.

Vna quippe & summa est probatio charitatis, si & ipse diligatur, qui adversatur, & ille, qui bona impendit.